

חלה חמשה דברים פרק א תוספות יום טוב צא

כתב הרמב"ם סידר אחר מסכת מעשר שני. מסכת חלה. בשביל שאחר שמוציאין מן הזרע כל אלו המתנות שהם תרומה ומעשר ראשון ושני. ואז יטחנהו. ועושין אותו קמח ולשין אותו. ואז יתחייב בחלה:

פרק א א חמשה דברים חייבים בחלה. הגמרינן חלה מפסח גאמר בפסח מלוח לחם עוני (דברים עו) ונאמר לחם בחלה והיה באלכסס מלחם הארץ (במדבר טו) מה לחם האמור בפסח דבר הבא לידי חמון חף לחם האמור

פרק א א חייבין בחלה. פי' הר"ב דאין בה לידי חמון חלה אלו בלבד. עיין בפ' הר"ב מ"ה פ"ב דפסחים: והבוסמין וכו'. עיין בריש כלאים: [ומצטרפין זה עם זה. עיין בפ"ד מ"ב]: ואסורים בחדש מלפני הפסח ומלקצור מלפני העומר. הכי גרסינן בספרים ובפירוט הרמב"ם חבל הר"ס גורס אסורים בחדש מלפני העומר ומלקצור מלפני הפסח. וכן נראה שהיא גירסת הר"ב שהרי כתב ומלקצור לפני הפסח. וכן לשונו במנחות פ' רבי ישמעאל מ"ז. ואין לומר דגורס ואסורין בחדש ומלקצור לפני הפסח. דהא בגמרא הסם דף ע"ב ארמינן בשלמא למ"ד קודם הבאת העומר היינו ללא עריב וכו'. וכן גירסת רש"י ותוס' שם. ולכאורה גירסה זו דבמשנה

מסכת חלה

פרק א א חמשה דברים חייבים בחלה. החמים והשעורים. והבוסמין א. ושכולת שועל ב. ושיפון ג. הרי אלו חייבין בחלה. ומצטרפין זה עם זה ד. ואסורין בחדש מלפני הפסח. ומלקצור מלפני העומר ה.

ח"ב. א ושכולת דגלים והשכולת וכו' במנחות ט. ושיפון גירסת רד"ש וכו' במנחות ט. הפסח דגלים העומר. העומר דגלים הפסח.

ובירושלמי משמע דאם נלושו יחד מצטרפין אפי' מין בשאיט מינו. אבל אם לא נלושו יחד אלא שאחר כך היו נוגעין העסות זו בזו מין במינו מצטרפין שלא במינו אין מצטרפין: ואסורים בחדש. כדכתיב (ויקרא עב) ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עלם היום הזה וגמרי' לחם לחם מפסח: ומלקצור מלפני הפסח. שאסור לקצור מאחד

תוספות הדרשים

פ"א משנה א [בר"ב ד"ה] ומצטרפין טו' וכיוצא בזה כו' דאם נלושו יחד מצטרפין כו' ע"כ. וכן בש"ע וזה דעה ס"י שכת"ב ט"ב:

תוס' אנשי שם

פ"א א במשנה חב"ה. מניח אפר זרחה למעוטי וזין דלע"ז דנגבו כלאים מניח דמעוטי נזרה. מ"מ פטורין מן החלה לפי שאינם מאכל אדם כמ"ס הר"ב שם. (ש"ס): שם דר"י הל' לנאקין מרבינן דכ"ט דלוחז מין דגן הוא דכתיבה בברכות פ' כ"ט. (ש"ס): שם ואסורים בגדש. כתיבא ממקום שאין רצוי להביא ממנו עומר. (ג"ו) יכרו דמוחר לקצור כספחה דף י"ב ומרפיק ל"ג דמחיש מנדל דביל. אבל גורשין אסור חמשים מין דאין כחן פסידה חבו דונגה אבל מיניה כמ"ס רש"י מנחות דף ע"א. ודף ס"ה גדישה לב"ע אסור אפי' נירחו. ובנז"ל דאין עומר יתכן דקצירה בכ"מ שבי משום פסידה אבל גדישה דאין פסידה נראה דאף בנז"ל אסור קודם לעומר והאסורים ס"ל חדש בנז"ל מה"א ח"א קשה למה לא הביאו שרידיה אסורה קודם לעומר והר"ם ספ"ז דתמדין ומאסורין כתיב אבל לא יגדשו ובש"י דמ"א לא הביאו משמע ק"ת דוקא מקדש. (מ"ר) לו אם עבר וקצו במקום הראוי ולא נגעו אכילה אלא אפי' קצירה אסורה ולא זו אף זו קתני מש"ס שיה אסור הקצירה אחר איסור האכילה. (ה"ע):

מלאכת

פרק א א חמשה דברים. בספר הפרפראות פ"ג שנה לך חלה חמון על ה"ל לומר חמשה דברים חייבין בחלה ע"כ. ובירוש' מנ"ל אמאי לא חיי חמשת המינים כי אורח' דכול' תלמודא. דחמשה דברים הן ולא חמשה מינין דהא שעורים ושכולת שועל מין אחד וכוסמין ושיפון מין אחד כדתיבן ברפ"ק דכלאים. והקשה מהכא פ"ד משנה פ"ג ע"כ דהא תנינן לה הדא וימנא במנחות החמים והשעורים והבוסמין ושכולת שועל ושיפון הרי אלו חייבין בחלה ומצטרפין זה עם זה וכו' וא"כ למה תנינן לה חרי וזמני. וחו איכא למידק דהבא חרי מניינא והתם לא חיי. וחו אפי' הבא למאי אינעריך למחיי מניינא. ואיכא למימר דהתם אבז גררד נקמי' משום עומר וחדש דמשחיי ב' ומש"ה חיי הבא מניינא והתם לא תנא מניינא. א"ל קמ' מניינא לאשמעי' דלאו החמשה מצטרפין אידך לא כדמס' ואולי ומצטרפין וכו' ע"כ: ובצטרפין זה עם זה. בירוש' מנ"ל בגלגל דאם עירב קמח חמון וקמח שעורים וקמח כוסמין וכו' ועשה מהן עיסה אחת שיש בה שיעור דחמשת רבשים חייבת בחלה. ודוקא חמשת מינין אלו חייבין בחלה משום דבאין לידי חמון אבל שאר כל המינים אינם באין לידי חמון אלא לידי כרחון פי' הרגמה וכו' שם במנחות פ' ר' ישמעאל כרחון פי' שמתגלגלן אבל אין מחממין ע"כ: בפ"י ר"ע ז"ל ומצטרפין זה עם זה להשלים שיעור העיסה החייבת בחלה וכו'. כתב עליו הר"ר יוסף ז"ל פי' זה כ"ל פסות נגמר כי בהשגה חקן שח' דברים אלו חייבין בחלה ומצטרפין כולם

בחדש לפני העומר ומלקצור לפני הפסח נראית עקריה לגירסת הספרים איכא למטעי דאסורים בחדש לפני הפסח והיינו קודם הפסח ואסורין לקצור מאחד

שלמה

יחד ואם תקשה למה הוא נר"ך לומר במתני' שמוצטרפין כיון שאפי' עיסת חמים ועיסת אורז שנתערבו חייבין בחלה כנו' לקמן פ"ג העושה עיסה מן החמים ומן האורז אם יש בה טעם דגן חייבת בחלה כ"ס שני מיני דגן גם מ"ס שמין בשאיט מינו אינם מצטרפין אינו אמת לכן נ"ל לפרש ששני מיני דרוף יש חד מצטרפין זה עם זה אפי' בשלל נלושו יחד אלא שנתכו זה בזה כדתיבן לקמן החמים אינם מצטרפות עם הכל אלא עם הבוסמין וכוכלן שאמר כולם מצטרפין יחד ר"ל משבוללו הקמחים ולא יש בזה כשיעור ולא בזה וזין שניהם יש אלו מצטרפין וחייבין בחלה אבל מין אחר אינו מצטרף ופטורין מן החלה והא דתיב העושה עיסה מן החמים ומן האורז וכו' ר"ל דוקא כשים בעיסת החמים לבד בלא האורז כשיעור חלה ועל כן גם האורז מצטרף עכ"ל ז"ל: ואסורין בחדש מלפני העומר ומלקצור מלפני הפסח. לפי הפסח דקתני מתני' היינו לפני קצירת העומר אבל כיון דפסח י"ט הוא ולא קצרי' מש"ה אמר לפני הפסח הרגמה וכו' שם במנחות וכן נראה דגרים נ"כ הר"ר שמשון ז"ל ואסורין בחדש מלפני העומר ומלקצור מלפני הפסח אבל הרמב"ם ז"ל נראה דאסורין ואסורין בחדש מלפני הפסח ומלקצור מלפני העומר. וע"כ שם במנחות פ' ר' ישמעאל דף ע' בתלמוד המונה דגרסינן התם מאי קודם לעומר ר' יונה אמר קודם קצירת העומר ר' יוסי בר זבדא אמר קודם הבאת העומר ופרכי' ענ' דר' יונה הכי לפי גרסת רש"י ז"ל חקן אסורים בחדש לפני העומר ולקצור לפני הפסח בשלמא

יבין

פ"א א (א) דיוקנו: (ב) האסער: (ג) ר' רגנען: (ד) ר"ל אפי' עשה מכל מין עיסה כפ"ע וחור ולא העיסות יחד עד ששבו גוף א' וכו' בעירבן קמח ולשין יחד מצטרפין להשלים שיעור עיסה לחלה. אבל אם רק שסו העיסות יחד אמ"ל רק חמיון עם כוסמין וכוסמין עם כולן

תפארת ישראל

ושיפון מצטרף עם שעורים וכוסמין ולא עם שכולת שועל וחמיון. ושכולת שועל מצטרף עם שעורים וכוסמין. ולא עם חמיון ושיפון [י"ד ש"ד ס"ב] והכי קיי"ל: (ה) ג' הרא"ש אסור בחדש מלפני עומר ומלקצור לפני פסח דביו"ט בל"ז ח"א לקצור. ור"ל דכל הבואה שהשיישה אחר ע"ז בניסן אסורה מלאכל

משנה ראשונה

פרק א א חמשה דברים. ז"ל מנינא למעוטי מאי ובמנחות לא חיי בה מתנה דברים וכן בפ"ב דפסחים ופי' בלמון: **ומצטרפין זמ"ל.** ובתנ"ך דבירושלמי משמע דאם נלושו יחד מצטרפין אפי' מין עם אית מינו ואם לא נלושו יחד אלא שחל"כ טענות עיסקות זו בזו דוקא מין במינו מצטרפין פ"ב. ובמנחות בירושלמי אינו כן אלא קאמר כחן בגלגל וכאן בנאור. כלומר דבגלגל היינו מניינא יחד כולן מצטרפין. ומתמדין דרש"ד נעשית דוקא מין במינו וכו' הר"ס רפ"ק דכלאים. וטענות משמע דלא מהני אפי' במינו והכי חקן בפ"ב מ"ד העושה עיסתו קמין ונגשו זה בזה פטורין עד שיטורו. ואפשר כוונת הר"ב למאי דפסקת התם הלכה כר"א דלירוף כל מצד ומצדן הר"ב התם נתי נגישה ככדי ירוף כל וכן כתב כחן נתי טענות

ואם השרישו... מימי פ"ח מהיום ח"ל וכו'...
 ופ"ח מהיום ח"ל וכו'...
 ופ"ח מהיום ח"ל וכו'...
 ופ"ח מהיום ח"ל וכו'...

ראשון לציון

פ"א משנה א [הרי"ש]
 ר"ה ואסורים
 נחש טי' בשלמה למ"ד
 קודם קצירת העומר כו'
 אלא למ"ד קודם הבאת
 העומר לערבינו ולימננו
 כו' וכ"כ בה"ט וקצ' קדשים:

תום' אנשי שם

הרי"ש ר"ה ואם השרישו
 כו'. אלא תנובה דש"ה עומר
 להיוט כ"ס רש"י סס.
 כ"ז. (כ"ד):

משנה ראשונה

דאפילו מיעוט של ש"ה
 מני' משלל כבוד החמשה
 לא יתקבל ולא שייך בן
 ציטול נכדו והיינו דקמי'
 חמשה דברים ליתבול
 אין לך חיוב אלא הני
 חמשה ולא מני' ציטול
 אחר כלל. אלא לא משמע
 כן מדברי הר"ש
 והפוסקים צ"ח דעסק
 ציטול נכדו הוא דחשבינו
 התייבש כמאן דליתא אלא
 שמישע האיסור נהפך
 להיות היתר וא"כ ה"ל
 שייך ציטול דמישע
 קביעות חשיב כמו כו'
 מינים. ולפי' צ"ל דמדין
 ציטול לא מיידי הכא אלא
 ציטול דמני' כמנהג
 על מהלך. וזה דתני
 פ"ב מ"ז יטול מורסקן
 ממוכן ומור פשוטין שא"י
 משלים לכשיטור אה"כ
 שהיורסן מוטע לא בש"ל
 הכס שא"י דמשיטעל ומור
 אין ראו לאכילה כלל
 אפי' לפני נדמוכה הכס.
 ועוד דהתם הנומסן מיכ
 וכיניכר לא שייך ציטול:

הפסח. אבל כשיגיע תחלת הפסח שרי. להכי משמע לישנא דלפני
 הפסח כדתיקן צדוק פ"ו דגדרים. והיא מלתא פשיטא ליתא.
 דמקרא מלא הוא (ויקרא נג) עד עלם היום הזה עד הביאכם את
 קרבן אלהיכם. וזה צדקשון לחול המועד. ואפי' למ"ד משעת
 קצירה. מ"מ למולאי י"ט הראשון הוא.

הלך בחדש מלפני העומר גרסינן.
 ופליגי החס בגמ' אי קצירת העומר אי
 הבאת העומר ומוסיק כמאן דלאמר הבאת
 העומר. דאי קצירת העומר לערבינו
 ולימננו אסור בחדש ולקצור לפני
 העומר האילו ותרווייהו אקודם קצירה
 קיימי וזו היא שיטת רש"י וגרסותיו
 בגמ'. ואני תמיה על הכ"מ שבפ"ו
 מהלכות המדין על מ"ס שם הרמב"ם

אסור לקצור בא"י וכו' קודם קצירת העומר כתב שיש לתמוה דבגמ'
 משמע קודם הבאת העומר עכ"ל. ותימה לנא פליגי אלא בחדש.
 אבל בקצירה ודאי כולי עלמא סברי קודם קצירה. והכי דייק מחגי'
 לפני הפסח כמו שאפרש בסיעתא דשמיא. ועוד דאי אמרת קודם
 הבאת הקשה לערבינו ולימננו. ואין ספק אלני דדברי הורס'

שכתבו דפלוגטייהו חמלקצור הטעמו לומר דמסקנת הגמרא קודם הבאה. דהא אמרי' בשלמא למ"ד דקודם הבאה וכו'. אבל א"ל לומר
 כן דלדבריה למ"ד קודם הבאה חס בקצירה אמרו קודם הבאה כ"ס אכילת החדש דיאסור קודם הבאה. ק"ש לערבינו ולימננו. לכך
 פשוט בעיני דלחוס' גרסינן איפכא בשלמא למ"ד קודם קצירה וכו'. וכן נכון להגיה בדבריהם שלר"ך להיות ופריך חס אסורים בחדש
 מלפני העומר ולקצור מלפני הפסח בשלמא למ"ד קודם קצירת העומר היינו דלא קא עריב ותני להו. אלא למ"ד קודם הבאת העומר
 לערבינו ולימננו אסור בחדש ולקצור לפני העומר עכ"ל. גמולת למד דלא מייבטא לפרש"י וגרסותיו דל"פ בקצירה ליתבול משמעותא
 כלל בגמ' דקודם הבאה. אלא אפי' לדעת הורס' דפליגי בקצירה. אכתי משמעות הגמרא דקודם הקצירה לפי דלדבריהם על כרחינו
 הגירסא בהפך וכמו שכתבתי. ולפיכך דלקו דברי הרמב"ם שכתב אסור לקצור בא"י וכו' קודם קצירת העומר. וגרס' מחגי' ומלקצור לפני
 הפסח. ומשום דבלאו הכי אסור לקצור צ"ט. ואי תני ומלקצור לפני העומר הוא משמע דמאוס ראשית קצירכם הוא דאסור. והא בלאו הכי
 אסור משום י"ט וכן כתבו שם רש"י ותוספות. אבל בירושלמי ואסורין בחדש מלפני הפסח. אית תני תני מלפני הפסח. ואית תני תני
 מלפני העומר מאן דלאמר מלפני הפסח מסייע לר' יוחנן. מאן דלאמר מלפני העומר מסייע לחזקיה. דלאמר ר' יונה בשם חזקיה בשעת הקרבן
 הקרבן מותר. שלא בשעת הקרבן היום מותר. ר' יוחנן אמר בין בשעת הקרבן בין שלא בשעת הקרבן היום מותר. ופי' מלפני הפסח
 מלפני היום שבפסח שבו מביאין חדש למקדש. ולאסוקי מלפני העומר כחזקיה. ועיין מ"ח פ"ד דפסחים: ואם השרישו. פירש הר"ב
 דכתיב אשר תורע בשדה משעה שנורע ונשרש בשדה. בגמ' פרק רבי ישמעאל דף עא. מדכתיב בשדה עד שיהא נקלט ונשרש בשדה.
 [והך קרא דאשר תורע בשתי הלחם כתיב ואזריעת העומר קאי דשתי הלחם לא שרו למקדש] אלא תנובה דשרי עומר להיוט שרו שתי
 הלחם למקדש] קר פירש"י [ס]: ב חייב בהכרת. [והכי מנינו בצרייתא פרק דרעיניס דף לט ע"ב] ובסוף מכות דף כג ע"ב [ס"ג]

מלאכת

בשלמא למ"ד קודם הבאת העומר דעד הבאת העומר אכילה אסורה היינו דלא
 עריב תנא אכילה וקצירה כי הדדי משום דקצירה שריא ממואלא יום טוב ואכילה
 לא שריא עד הקרבת העומר אלא לר' יונה דלאמר דאין אכילת חדש אסורה
 אלא עד קצירת העומר לערבינו ולימננו אסורין בחדש ולקצור לפני העומר
 האילו ותרווייהו אקודם קצירה קיימי אלא אי תאמר דלא תיקפי לחד מינייהו
 אסיפא תאמר חס ששרישו קודם לעומר העומר מחיירן מאי קודם לעומר ר' יונה
 בר זבדא אומר קודם הבאת העומר ר' יונה אומר קודם קצירת העומר.
 אח"כ מדמין לדי פ' הר"ש שריל"ו ז"ל ו"ל ואסורין בחדש מלפני הפסח הא
 דכתיב ולחם וקני וקרמלא לא תאכלו עד ששה עשר בניסן אסור לאכול ממנו למד
 עד שיאזר היום ולמד עד הקרבת העומר ואשמעי' לחם האסור היינו לחם
 דהמשתה המינין דגמרי' לחם לחם ממה' ובירוש' מפי' אמאי לא תני מלפני העומר
 כמו בגי' קצירה וכו' יוחנן ס"ל דה"ק ואסורין בחדש מלפני הפסח פ' מלפני
 ביטור ושריפא אומר מן הפסח דהיינו ביום ששה עשר דאפי' בליל ששה עשר

מחמשת המינים קודם קצירת העומר. דכתיב בעומר (ש) ראשית
 קצירכם שהיא תחלה לכל הנקלרים. והאיתא ראשית ראשית מחלה.
 כתיב התם (במדבר טו) ראשית עריבותיכם. וכתיב הכא ראשית
 קצירכם מה להלן מחמשת המינים. אף כאן מחמשת המינים:

ואם השרישו קודם לעומר. העומר
 מתירין ו) ואם לאו אסורין. עד שיבא
 העומר הבא: ב האוכל מהם כוית
 מצה בפסח. יצא ידי חובתו. כוית חמץ חייב
 בהכרת. נתערב אחד מהם ג) בכל המינים.

ואם השרישו קודם לעומר. העומר
 מתירין ו) ואם לאו אסורין. עד שיבא
 העומר הבא: ב האוכל מהם כוית
 מצה בפסח. יצא ידי חובתו. כוית חמץ חייב
 בהכרת. נתערב אחד מהם ג) בכל המינים.

ואם השרישו קודם לעומר. העומר
 מתירין ו) ואם לאו אסורין. עד שיבא
 העומר הבא: ב האוכל מהם כוית
 מצה בפסח. יצא ידי חובתו. כוית חמץ חייב
 בהכרת. נתערב אחד מהם ג) בכל המינים.

עליו מלות דברים הבאים לדי חמון אדם יולא בכן ידי חובת מלה.
 דברים שאין באים לדי חמון אין אדם יולא בכן ידי חובת
 מלה: נתערב אחד מהן בכל המינים. נתערב אחד מחמשת
 המינים הללו בשאר תערובות כגון כותה הבבלי ושכר המדי:

ה"י
 חמון אדם יולא בכן ידי חובת מלה.
 דברים שאין באים לדי חמון אין אדם יולא בכן ידי חובת
 מלה: נתערב אחד מהן בכל המינים. נתערב אחד מחמשת
 המינים הללו בשאר תערובות כגון כותה הבבלי ושכר המדי:
 ה"י

פירש

קיימא לן דאין שורפין אותו דאין שורפין עמר אלא ביום כדאיתא בס"פ דפסחים
 ופסק כן הרמב"ם ז"ל פט"ו דהלכות פסולי המוקדשין ואיכא חס מאן דתני
 ואסורין בחדש מלפני העומר ור"ל מלפני הקרבת העומר דאפי' ביום ששה עשר
 לר"ך להמתין עד שיקרב העומר אלא אה"כ דבזמן הזה משתאיר היום של ששה
 עשר הותר הדש מיד ומלקצור מלפני העומר הכא כולוה מידו דפירושו מלפני
 קצירת העומר דהיינו עד אחר ששה אחת ששברה מולי ששה עשר ע"כ: ואם
 השרישו קודם לעומר. בירוש' וגם בבבלי פ' ר' ישמעאל דמנחות פליגי
 אמוראי אי קודם הבאת העומר קאמר דהיינו האיר יום ששה עשר אי קודם
 לקצירת העומר והיינו ליל ע"ו וליף לה בס"ר ישמעאל מדכתיב ואת הקציר צבורי
 מעשך אשר תורע בשדה משמע משעה שקרוי מורע בשדה ושם יש היתר
 למעשך דהיינו קצירה ומפי' חס מתי זמן השרשה ע"כ: ב האוכל מהם
 כוית מצה. פ' כוית מזה או כוית מזה: כוית חמץ חייב בהכרת. אבל
 אורז ודומין לא. וגרסי' בהכרת הה"ל בחי"ק והכ"ף בפת"ח מן הטעם שכתבתי
 בס"פ

ישראל
 סמט רבותינו גם כן אדעת תנא קמא דר"ל [קדושן ד"ח] דאין
 חדש נהג צה"ל מדלא איתמר בש"ס כדזיל הילכתא כמאן דק
 דאשכחנא סתם מחגי' [סוף עילה] כותיה דר"א ואפסך דערלה נשיית קודם
 קדושין וכו' פהם ואח"כ מחלוקת [ע"י שם סק"ד]. מיבדו לקצור אה"כ
 שודליה השריש אחר פסח. כיון שאין עומר בא מצה"ל [כמחמת דפ"ח] מותר
 לקצור קודם פסח הבא [עיין רמב"ם פ"ז ממוסין ט"ו י"ג]: ח) מה' מינין
 כ"ל

יבין
 מלאכול ומלקצרה עד עומר הבא. ובזמן הזה אסורה עד תחלת ליל
 י"ז בניסן בא"י ועד תחלת ליל י"ח בניסן בצולה [לר"ך: ו] לקצור
 ולאכלו אחר העומר: ו) מייה צארטות הללו שחיי נפש תלויין בזה
 באכילה ושתייה התייבשו רבותיו מדרבה ס"פ. ס' שההבואה
 מאשתקד וס' שהארס קודם העומר י"ד ר"ג ס"ג. ואף דאית ס"פ
 נמור דמישע לגבי רוב כליה' דמי [ע"י שם סק"ד] על כל פנים

ד' תארוז. שם פ"ו מלכות כתיב ד' א' :

תוספות חדשים משנה ג' (ה"א ד"ה) יבותר העומר פי' דלה בר"ט ט'. ר"ל דל"ז מותר העומר חייב בחלה ובמעשרות :

חדושי מהרי"ח פ"א משנה ג' (ה"א ד"ה) ובמעשר שני והקדש שגפרו נראה לפי שכו' הקדש ומע"ש בשמירתו הנוצר וכו' וכו' וכו' לא שייך אלא גבי הקדש אבל במעשר שני מירוחו בע"כ וכו' בר"ש באריכות :

תוספות רע"ק פ"א משנה ג' (אות א) במעשה ובותר (הגומ' ויבותר שתי תולדות ולחם הפנים כשפרו חייבים בחלה ופמורים סמעי' וכו' רמב"ם :

תום' אנשי שם ג' ה"א ד"ה וכו' ט"ו והקדש כשמרתו הנוצר וכו' כל' וע' כפ"ס דפאה מ"ח. (כ"ד). א"ס טומנו מבוטאת שמחק מלות וגם מע"ש דלשיטת החו"ט כפ"ס דתבואות מ"ח מע"ש והקדש נשגלון פטור מתבואה בכל גונת אפי' מירוח אחר הפדיון דעטם הפטור לאו משום דהוי להקדש אלא דילפי' מעשר שפטור כשהקדשו נשגלון מקרא הביאה הר"ב שם אצל בר"ש כאן מותר בדיק דמע"ש שפיר וכו' וכו' ממה חייב ומותר דל"ז דעטם הפטור דהוי להקדש ועי' בה' תלה להבי' אג"ו כאן שחריץ בזה הרבה : בא"ד רמב"ע דהגגול כו' אצל כלה נפדה עד אחר הגגול נשגלון פטור לכ"ט ויבותר שני תולדות כ"ח וכו' כמבואר בגמ' דהכחדין קובא כמ"ס א"ן. אצל בר"ש לע"ג דוסק כמ"ס דמ"ס ממון גבה מ"ח מחייב בחלה בירושלים דסמך אבויא דפי' לולב הגזול דלא תלי כלל דמן ממון אלא כהיב חילתו כ"כ כמ"ס פ"ז מה' כסופים ל"ז כמ"ס כ"ז :

דתרומות. מעשר שני קמשמע לן כגון שהקדומו בשבילים. וכן משמע בירושלמי דהכא והביאו הר"ש. וקודם שפלאו ממון גבה הוא דהכי הלכתא כדפסק בפ"ד דמעשר שני משנה ג'. והקדש וגם מעשר שני כשמירוחו הנוצר ואח"כ פלאו ומסוס הכי פטורין מן המעשרות. ובעומה דחייבים בחלה משום דמשעת הגגול הוי חיובא לחלה. וכדמפרש רש"י והר"ב במסכת מנחות פ' ר' ישמעאל לענין מותר העומר : ובותר העומר. ירושלמי מחייב דלה כר"ע בפ' ר' ישמעאל במנחות (דף ס'): ותבואה שלא הביאה שליש. ע"י בפירוש משנה ג' פ"ק דמעשרות. [ועיין מה שהקשיתי על פירוש הר"ב דהכא בפ"ק דמסכת תרומות

הקדש טו) שנפדו. יבותר העומר יי) ותבואה שלא הביאה שליש יי) . ר' אליעזר אומר תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה יי) : ר' אלו חייבין במעשרות. ופטורים מן החלה. הארוז ט) . והרוחן כ"א) . והפרגים כ"ב) . והשומשומין ד"ג. אליעזר נ"ל ז"ל אלעזר וכו' ניתעמי. תבואה שלא הביאה שליש כ"כ ז"ל ז' סינים אלו . תרומות

אף חלה אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש ואין הלכה כרבי אליעזר : ר' וברגין. קורין לו בערבי כשכ"א"ש ובלע"ז (ה) פפארו"ר :

מלאכת שלמה דנקר ולא של הקדש וגבי חלה דנקר דילה חילא בעריסה כדכתיב ערסותיכם כיון דשפחה עיבה אחר שפלאה ערסותיכם הוי ומחייב אצל אם פלאה אחר שגלגלה פטורה דכתנן לק' בפ' ארולין ערפי וקמ"ל אע"ג דלא יחיב חומס דפדוי מיקרי דלין החומס מעכב ע"כ ורבינו שמשון ז"ל פירש ומעשר שני והקדש שפדו בעיבה של מעשר שני בירושלם פלוגתא דר"מ ור' יהודה בפ' כל שעה דלר"מ פטורין משום דממון גבה הוא וכתיב ערסותיכם ולר' יהודה חייבין אצל נשגלון פטורין אפי' לר' יהודה כדאמר' בסוף חלק ומתני' דהכא ציבולין ואפי' כר' יהודה ומפ' בירושלמי מעשר שני שהקדומו נשגלון פטור מתבואה גדולה ומן המעשרות כד"ל שמיירח ופדה אצל פדה ומירח חייב בכל ויה"ש לענין הקדש ע"כ : ובותר העומר פטור מן המעשרות. חסם מתני' דלא כר' עקי' דמחייב ל' ליתור העומר בחלה ובמעשרות במתני' דפי' ר' ישמעאל דמנחות : ר' אליעזר אומר תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה. דכתיב בתרומה גרן כן תרימו אותה וקסבר נמי ר' אליעזר דלין ארס יולא בה ידי חובתו כפסק ואין חייבין עלי' כרת ונלע"ד דבזה יתיישב יתור לשון דקתני ר"א אומר תבואה שלא הביאה שליש וכו' אע"פ דהוה שני בדליתיה ר' אליעזר פופר בזה אף מן החלה וכדלכתבין בפ' שני דתרומות סימן ה' וחכמים מתירין באלו דקאי אחרתי בתרייתא דקתני התם וכדלכתבין התם. ור' אליעזר צו"ד גרסינן ל"י : ר' ברגין. ארורמיראש' בלעזו וכל הני מין קתני' וכו' ומרבינן להו למעשר בירושלם דרש מעשרות דרש מעשרות ופטורין לה מן החלה כדכתנן לעיל דגמר לחם לחם ממנה והא דלא קתני הקטמה ותו לא משום דתמן בפ' שני למסכת שביעית דבהני ד' אולין חתר השרשה מה שא"כ בשאר

יבין תפארת קודם מירוח חייב במעשרות ומיירי שהקדים ליקח מע"ש בשבילים דלא פטור מח"ג וממעשרות כל שלא פלאו. אצל בחלה חייב דחיובה בשעת ליסה והרי אז חולין גמורין הן : טו) בנתמרח ביד גזבר פטור מהומ"ע וחייב בחלה דחיובו בשעה גלגול ואז דהדיע הוא. מיהו מע"ש שלא קדשו והוא בירושלים פסק הרמב"ם [פי' מנכרים מיר' דחייב בחלה :

משנה והקדש שפדו. מעשר שהקדומו נשגלים והקדש שהקדש נשגלים ונפדו אחר מירוח וקודם גלגול הסיסה ועיין פסק ג' משנה ג' ד' : ובותר העומר. ולא שייך למתני הכא עירי מנחות ופתי לחם ולחם הפנים דכבוה פטורין אפי' מתלה טמן קדושים קדושת הגוף ואין להם פדיון. ודאיסי לכתב"ס נכתבו פי' דין ג' כחב מותר העומר ופתי לחם ולחם הפנים כשיפדו כל אמת המותרות חייבו בחלה פ"כ. והני תמי' דלא שייך פדיון בשני לחם ולחם הפנים אפי' נפתחו שתין פדיון אלא כדמיה בעלת מוס טי' כפי"ג דמנחות וכ"כ הכת"ס פי' מה' איסורי מונח שכל שאינו בהמדה והמכס כגון סיון וסמך וסוקלה וכו' אין נפדין. גם לשון כל אמת המותרות שכתב אין לו נוצר הא עמי לחם ולחם הפנים טלו לכתבי ומת' מותר טייך כזו. ונראה דמתייב נפתחו מד שלא קדשו בכלי טייך לכן פדיון דמנחות וקרי לכו מותרות משום שמתני' אחר' תחמיין ותפריש חלה כדמחלה. ולפי"ה ה"ס בנתמח נמי ומיח סנה דמתני' בחלה כדמחלה לא איירי : ר"א אומר תבואה שלא הביאה שליש פטורה. פי' הרי"ב דכתיב בתרומה גרן. אצל כל הני דיעא חלקן והשפחה

שיש לך ואין לו אחה חייב ליתן לו ילאו אלו שיש לו עמך : ובותר העומר. שהעומר היה בא משלש סלין ומיליין ממנו עשרון סלת מופה בשלש עשרה נפה והשאר נפדה ואלכל לכל אדם. וחייב בחלה. ופטור ממעשר. לפי שבשעת מירוח היה של הקדש : ותבואה שלא הביאה שליש. חייבת בחלה שאף היא באה לידי חמון. וכל דבר באה לידי חמון לחם אקרי ומייב בחלה. ופטורה מן המעשרות. דבמעשרות כתיב (דברים יד) תבואת זרעך דבר שזרעים אותו ולומח. והאי אז זרעי ליה לא למח : תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה. דכתיב (במדב טו) כתרומת גרן כן תרימו אותה מה תרומה אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש

הקדש טו) שנפדו. יבותר העומר יי) ותבואה שלא הביאה שליש יי) . ר' אליעזר אומר תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה יי) : ר' אלו חייבין במעשרות. ופטורים מן החלה. הארוז ט) . והרוחן כ"א) . והפרגים כ"ב) . והשומשומין

ד"ג. אליעזר נ"ל ז"ל אלעזר וכו' ניתעמי. תבואה שלא הביאה שליש כ"כ ז"ל ז' סינים אלו . תרומות

אף חלה אינה באה מתבואה שלא הביאה שליש ואין הלכה כרבי אליעזר : ר' וברגין. קורין לו בערבי כשכ"א"ש ובלע"ז (ה) פפארו"ר :

מלאכת שלמה דנקר ולא של הקדש וגבי חלה דנקר דילה חילא בעריסה כדכתיב ערסותיכם כיון דשפחה עיבה אחר שפלאה ערסותיכם הוי ומחייב אצל אם פלאה אחר שגלגלה פטורה דכתנן לק' בפ' ארולין ערפי וקמ"ל אע"ג דלא יחיב חומס דפדוי מיקרי דלין החומס מעכב ע"כ ורבינו שמשון ז"ל פירש ומעשר שני והקדש שפדו בעיבה של מעשר שני בירושלם פלוגתא דר"מ ור' יהודה בפ' כל שעה דלר"מ פטורין משום דממון גבה הוא וכתיב ערסותיכם ולר' יהודה חייבין אצל נשגלון פטורין אפי' לר' יהודה כדאמר' בסוף חלק ומתני' דהכא ציבולין ואפי' כר' יהודה ומפ' בירושלמי מעשר שני שהקדומו נשגלון פטור מתבואה גדולה ומן המעשרות כד"ל שמיירח ופדה אצל פדה ומירח חייב בכל ויה"ש לענין הקדש ע"כ : ובותר העומר פטור מן המעשרות. חסם מתני' דלא כר' עקי' דמחייב ל' ליתור העומר בחלה ובמעשרות במתני' דפי' ר' ישמעאל דמנחות : ר' אליעזר אומר תבואה שלא הביאה שליש פטורה מן החלה. דכתיב בתרומה גרן כן תרימו אותה וקסבר נמי ר' אליעזר דלין ארס יולא בה ידי חובתו כפסק ואין חייבין עלי' כרת ונלע"ד דבזה יתיישב יתור לשון דקתני ר"א אומר תבואה שלא הביאה שליש וכו' אע"פ דהוה שני בדליתיה ר' אליעזר פופר בזה אף מן החלה וכדלכתבין בפ' שני דתרומות סימן ה' וחכמים מתירין באלו דקאי אחרתי בתרייתא דקתני התם וכדלכתבין התם. ור' אליעזר צו"ד גרסינן ל"י : ר' ברגין. ארורמיראש' בלעזו וכל הני מין קתני' וכו' ומרבינן להו למעשר בירושלם דרש מעשרות דרש מעשרות ופטורין לה מן החלה כדכתנן לעיל דגמר לחם לחם ממנה והא דלא קתני הקטמה ותו לא משום דתמן בפ' שני למסכת שביעית דבהני ד' אולין חתר השרשה מה שא"כ בשאר

יבין ישראל יז) דהעומר בא מג' סלין וכשמנפדו ב"ג נפה מיליין ממנו עשרון סולת והשאר נפדה לזרים ופטור ממעשרות מדחיובו בשעת מירוח ואז הקדש דהם משא"כ חיוב חלה בשעת ליסה : יח) דמדבא לידי חמון חייב בחלה וליחם מקרי ופטור ממעשר דכתיב גביה תבואת זרעך שזרעי ולומח וזה אינו טומח : יט) דליתקש לתרומה : כ) רי"ו : כא) הירוע : בב) חייבין כעין

ראשונה ואיך לא מתפסי. דתרומה גרן משמע שכל גרן ביד בע"כ וכל הני לא בלא גרן של בע"כ דלקט שבה ופאה לקחו עינים מד שלא בלא גרן וכן הפקר ומע"ש ושני והקדש כולאו מיירי בשגלים כדאמר' לפיל וכו' ליד הטו והגזבר קודם שפלאה גרן וכן הטומר מתלתו בא לידי הגזבר. זולתך לא ממעט אלא בלא הביאה שליש. ויחד י"ל דמחיתיה ממעט לה לזותה קאי אחרותה שמה שהיא עממה אינה ראויה ופטולה בגופה. לאפוקי כל הני דנישא דפטולין מלך אחר : ד' אלרז חייבין במעשרות ופטורין מן החלה. יש לקדקת אמאי לא תני הקדש תבואתו אחר המירוח שחייב במעשר ובגלגול הסיסה ביד הגזבר ופלאו שפטור מן החלה כדלקתן פ"ג מ"ג דהא במתני' דלעיל תני דזותה גבי מעשר שני והקדש שפדו כדמנחת ביד הגזבר ובגלגול הסיסה ביד המעשר חייב בחלה. וי"ל חס למתני' הלא דמתין אמתני' דפי"ג דתני לה חס כדדיא. ובמתני' דלעיל נמי לא תני לה אלא איידי דמתייב מפטר ראשון תני נמי ממעשר שני והקדש : ד' דארוז והדוחו כו'. ולא תני פירוח אילין וירק דלא שייך ביה דין חלה שתיין ממך עיפה. וקמ"ל קשה לתם ליה לתתקש כל הני

ר' עובדיה מברטנורה חלה חמשה דברים פרק א תוספות יום טוב צנ ציונים

ופחות מחמשת רביעים בתבואה. תבואה שעושה פחות מחמשת רביעים קמה חייבת במעשרות והעיסה שגילשה מן הקמה הוא פטורה מן החלה לפי ששיעור העיסה להחייב בחלה היא ה' רביעים קמה ועוד. כלומר מעט יותר מה' רביעים: הסופגנים. לחם שבגילוה רכה ועשוי כספוג. פ"ח

תרומות משנה ה': ד' ופחות מחמשת רביעים. לשון הר"ב לפי ששיעור העיסה להחייב בחלה היא ה' רביעים קמה ועוד ע"כ. וכן כתב עוד זרבים פ"ק דפרה אבל משנתנו מוכחת דסברה ללא צעין ועוד דאי לא הימא הכי לא היה ליה למיתני פחות. ח"ל הר"ס

רקיקים דקים הרגוס ורקיקי מלוח והספוגין: הדובשנים. מטונגים בדבש א"כ נילושם בדבש: האסקריטין. הרגוס לפימה האסקריטין. ובלילתן רכה מאל: וחלת הבישורת. חלה חלוטה במחבת הרגוס מחבת משריחל: ("המדומע. סאה של תרומה שנפלה

ופחות מחמשת רביעים ודוקא פחות אבל מטונגים חייב ע"כ. והגן נמי בפ"ב משנה ו' וריש פ"ג דתמשת רביעים חייבים. ואף הר"ב נקט הכי בלישניה פ"ב משנה ה'. ובפ"ג משנה ה' וח' וזרבים פ"ד. ופלוגתא דתנאי הוא במשנה ז' פ"ק דעדיות. ושם פוסק הר"ב כחכמים דסברי דה' רביעים חייבים.

והשומשומין (ג). והקמניות (ד). ופחות מחמשת רביעים בתבואה (ה). הסופגנים (ו). והדובשנים (ז). והאסקריטין (ח). וחלת המשרת (ט) והמדומע (י) פמורין מן החלה: עיסה חלופי גרסאות. ר' המשרת ג"ס. סאה וכו' בפסחים.

וכן פסק הרמז"ס. והתוס' פ"ח דעירובין דף פג ע"ב נסתפקו בזה משום דסתמא דגמרא דפרק כלל גדול [עו] ופ' אלו עוברין לפי מה שאכתוב בסוף פירוקי דריומו דרבנן מתני' בחלה בזמן היה דרבנן. וכ"כ הר"ס דאי לאו הכי לא אחא דיומו דרבנן ופקעה חיובא דחלה דאורייתא וכן כתב עוד במשנה ז' פ"ג וריש פ"ב דבטורים: חלות

ורש"י ז"ל הוא שמחוק והתוס' ז"ל כתבו בפ' כלל גדול וכו' אלו עוברין דכלל הספרים כתוב במסכת חלה ועוד וז"ל חסם מתני' כר' יוסי דערויות ולכך נהגו לגדות כדי שאחר געילה החלה נשאר שיעור עיסה עדיין. וחיובין במעשר לגבי מעשר ותרומה חסא אחת קדשה ויש בה תרומה ומעשר כדליתא בפ' שני דקדושין. הסופגין לריש לקיש קבצר אפי' בנעשו בצור פטורין דפעמא דמתני' לדידי' היינו מעשה אלפס פטורין דלור מהלך תחתיהן ור' יוחנן פליגי עלי' ללאו בצור מיירי דבאר סופגין חייבין בחלה והירושלמי וגם בפ' כל שעה מפ' אליבא דר' יוחנן דהני דפטורין מיירי שאפ"ק בחמה או במשקה פ"ו דש"מ משקע מודה ר"י דמעשה אלפס פטורה וכמו שנכתוב בספרנו בני חלת המשרת. והדובשנים מפ' בירושלמי מלינדא הוא לשון יין עיסה שגילשה בדבש יתלב והאי נמי אליבא דר' יוחנן שאפ"ק בחמה אבל אפ"ק באלפס זביב חייבין והיינו משום דחלב דבש ממצרין. והאסקריטין מפ' בריית' חלוטין לשוק שהיו הובגין לעשותן למכור בסוק ואומר לי לבי שהן אותן סבוכים שטותין כמין כיסין וממלאין אותן ירקות ובלבלי' וטותין בהן דבש ויש שטותין מגבינה וטותין עליהן דבש ומפגין אותן בשמן צבת אפייתם והאי נמי לר' יוחנן שאפ"ק בחמה ח"כ דמלוי עיקר ולתס ספל והי אפי' בתגור מודה דפטורין ומנא אמיתא לה דאסקריטין לשון תיבות קמטת שיש בהן חלל דלפימה בדבש מתרגמין כאסקריטין ונתרות הזבז מתרגמין אסקריטין ופייתם כמו פחתת חמים ובלשון לפיט תיבה קמטת קורין אסקריטין. וחלת המשרת מפ' בירושלמי חליטין דמיו שחולטין העיסה בחמים הבעלי בחמים עשירים והכי איתא נמי בפ' כל שעה זה חלוט של בעלי בחמים שחולטין אותו במחבת דמחבת מתרגמין משריחל דכיון דע"מ משקה נאפה אפי' דלויכא אור תחתיו דע"מ ל"ס דפטור. והמדומע תרומה שנפלה לפחות ממאה חולין בעודה תבואה או בעודה קמה דאי

לפחות מק' סאין של חולין ונעשו טון מדומע ואסורים לזרים ופמורין (י) המדומע

מלאכת בשאר קמניות להכי הני ליה בלגפי נפשיהו: ופחות מחמשה רביעים בתבואה. דוקא פחות אבל מטונגין חייבין ה"ר שמשון ז"ל אכן ר"ע ז"ל פירש ככאן אליבא דהלכתא דבעינן ה' רביעים ועוד ובקצת מקומות לא השם להוכיח הוועוד. וכתב הר"ס שיריליו ז"ל בשם הרא"ש ז"ל לכאורה הי' נראה דתמשת רביעים י"ס למודין בתבואה דכך היתה עיסה מדבר מלא העומר מן היו לוקחין ואח"כ היו פותחין בריחים ורואתי בלשכמו שנודשין קצת הקמה לשיעור החלה ותליתי הדבר בזה בשביל שגפה הקמה הוא רב מנפה התבואה וקצת משמע כד לישאל דמתני' דתנן ופחות מחמשת רביעים בתבואה אלמא דבתבואה משערינן ומיכו אינה ראו' כל כך לפני שהוכיח החלה מיני קמניות דחייבין במעשר ופטורין מן החלה תנא חביר הכי נס בתבואה נמלא דבר שחייב במעשר ופטור מן החלה כגון פחות מחמשת רביעים ולקמן בפ' שני תנן חמשת רביעים [קמת] חייבים בחלה הן שאורין וסוכין ומורסקן חמשת רביעים חייבין והתם משמע דקמת משערינן מלמדיכר קמה ועוד אי בתבואה משערינן אמאי אימדיכר לאשמעי' הן סוכין ומורסקן פשיטא דסוכין ומורסקן בכלל כיון דבתבואה מודדין ועוד דקתני סיפא ניטל מורסקן וחזר לזכות הרי אלו פטורין ואי משערינן בתבואה אמאי פטורין הרי יש כחן חמשת רביעים תבואה בתחלה אלא ודאי בקמת משערינן ואשמעינן ברישא דע"מ דתמשת רביעים קמה בעינן סוכין ומורסקן מסרפק צדי' בעד שלא ניטל מהוכו אבל בניטל מהוכו קתני בספא דאין מלרפק ע"כ ואי אומר כי מנהג הגוים שנודשין העיסה משום דבפי' יוסי פליגי בפ"ק דערויות על רבנן דאמרי חמשת רביעים ואיכו אמר חמשת רביעים פטורין חמשת רביעים ועוד חייבין וסתמא דמתני' לקמן בפ' שני נקט כוחי' ונרסי' בפרק כלל גדול וכו' אלו עוברין והא אן תנן חמשת רביעים קמה ועוד חייבין בחלה וכן גרסא בסלכות וכן גרסא בכל הספרים

יבין ישראל תפארת יבין

פטור מחלה. מיהו הרבה פוסקים ס"ל דכבה"ג חייבת בחלה וכן פסקו רש"י וכו' ד"ו ג' ע"ב להחמיר מספק. וא"כ ז"ל דמשרת דפטור מיירי בצאפה בחמה. א"כ ז"ל דמיירי הכא בתחלתה סופגין וס"ל כיון דלאפאה אחר הבאול ה"ל כחלתה סופגין וסופה עיסה ותתחייב כמשנה ה' קמ"ז: (ל) תרומה שנפלה לפחות מק' שאכור לור. והכא בחלה בזה"ז דרבנן. דאל"כ הרי דמוע רק מדרבנן הוא דמדאורי' בטל תרומה ברוב ואין אחא דרבנן ומפיק דאורייתא. ואין להקשות עכ"פ הלא אחא חד דרבנן ומפיק הרי דרבנן י"ל כיון דבין קד וכן רק מדרבנן הוא לא דייקין כ"כ

כעין ליינואלאמטן: (בד) מרבוטין. וה"ה שאר מינין שאין מה' מיני דגן ותנא נקט רק הגן מדרגילין לעשות מהן עיסה לפת: (בה) ר"ל ה' רביעיות קב והוא מדה המחוקת מ"ג ביצה וחומם והוא שיעור עיסה חלה. ומדה שהיא' על י' גדולים בנוכה ג' גדולים מרובעת מחזיק כשיעור זה [י"ד ש"ס ע"ז קמ"ז]: (בו) עיסה שבגילוה רכה כספוג: (בז) שילוש בדבש וי"ל דוקא במטונג' בדבש אבל בגילשה בדבש ואלפת חייבת בחלה [וע' פ"ב סימן ט']: (בח) בגילוה רכה מאל: (בט) חלוטה במחבת לויבאק בל"א ואע"פ שבגילוה עבה אפי"ה מדלגש על דעה לבטל' משנה

ראשונה ל"ע דפס"ב מ"ב קמ"ג לן דלנושה נמי פירות חייבת לכן נראה שיקר כפי' הראשון דסייעו מטונגים בדבש כה"ס הר"ס וכו' רש"י בפסחים דף ל"ו. ומיירי גם כן שמתחלה בגילתה רכה כדלקמן. ויש ליישב פי' הר"ב והרמב"ם דהיה לוקמן מיירי שגאפו אח"כ בתגור והיו תחלה סופגין וסופם מיקס והכא עכאפו אח"כ בחמה או בתגור כ"כ משק: (המדומע. פי' הר"ב דלמדי תרימו תרומה ולא עכבד גמרתה פ"ב. ודוקא עכבד גמרתה אבל העושה עיסה מן הפגל שלל תרם

וה"ל למיתני כל שאינו מחמשת המינים והכל בכלל: (המדומע. פי' הר"ב בגילתה רכה כספוג. אי"ל לוקיקס דקין טו' כ"כ כל המפסדים מלבד הרמב"ם שלא הכיז בפיוטו ולא בתבואה שבגילתה רכה אינו קרוי לחם אלא כל הני דמתני' מפרש שגילושין פ"מ לאפותן בחמה היינו תחלתן סופגין. וסופן סופגין ומפרש שאפאה בחמה או דמנו לחשלימה משעה חמה כה"ס בתבואה פ"ו או לבשלה בקדשה: והדובשנים. גפי הפי' עתכב הר"ב שגילושין בדבש וכ"כ הרמב"ם.

ד' מ"ז ע"א דמוכח להיכן ועוד הוא ה"ס ע"א מלין פ"ג מ"ב ומתהם מוכח נהדיא דאף אם היה בחולין שיעור חלה דאל"כ לא מוכיח מה' מידי. וז"ל. (אומן יוסף). א"כ ע' במכרית' ה' חלה חס' פ' ואת' כ' שהאריך ברכה בזה ותרומה למאור: במשנה פמורין מן החלה. פ' מיירי אף בזה בחולין שיעור חלה דאל"כ לא מוכיח מה' מידי. וז"ל. (אומן יוסף).

הלה חמשה דברים פרק א

ה עשה . מוס' פסוקי לה
 פ"ח ע"ג א"ל מר וע"ג ע"ג
 פ"ט ג' : ה' המעשה . ופ"ט
 פ"ח מ"ג . פסוקי לה : מוס'
 זכ"ח ה' . והא"ל פ' כינה
 כינוי מ"ג : ובי"ה מחייבין .
 פ"ח ע"ג א"ל מר וע"ג ע"ג
 פ"ט פ' :

ופטור מן החלה דכתיב (במדבר טו) תרימו תרומה ולא שכבר תתמנה : **ה עשה שתחלתה סופגנים** . כגון עשה שזלילתה רכה : וסופה סופגנים . שמאגנים אותה בשמן ודבש או מבשלה במים : תחלתה עשה וסופה סופגנים . שזלילתה עבה ואח"כ מפגנים אותה בשמן ודבש או מבשלה במים : תחלתה סופגנים וסופה עשה . שזלילתה רכה ואופה אותה בתנור : *קנובקעות . לחם שמחזירים אותו לסללו ועושים ממנו מאכל לתינוקות : ה המעשה . קמח ע"ג מים

מים רותחים : החליטה . מים רותחים על גבי קמח ומופורש בגמ' דתרי תלמי נינהו ומי ששנה זו לא שנה זו . דתנא אחד תנא מעיסה והוא הדין חליטה . וכבר בין מעיסה בין חליטה בית שמאי פוטריין וצית הלל מחייבין . ואידך תנא תנא חליטה והוא הדין מעיסה . וכבר בין חליטה בין מעיסה בית שמאי מחייבים וצית הלל פוטריים . ולענין פסק הלכה בין מעיסה בין חליטה אם נלפוח בתנור חייבות בחלה ואם במרחשת או במחבת וזכר דבר שהאור עוברת תחתיו פטורות מן החלה . עשאי

חלופי גרסאות

ה תחלתה עיסה ופי' ופי' ג"ל
 תחלתה סופגנים וסופה
 עשה או איפכא ואין :
 לשון המשנה . חייבין ג"ל
 ופי' חייבין ופי' חייבין
 וזכ"ח ה' . והא"ל פ' כינה
 וזכ"ח ה' . והא"ל פ' כינה
 הקנובקות כדמס' משני
 הקנובקות .

תוספות רע"ק

פ"ה [אח ג] במשנה
 וסופה סופגנים (היינו
 דמילך אח"כ לעשותה
 סופגני אבל אם נלגלה
 ע"ד לעשותה סופגני
 וישאה סופגני פטורה
 מחלה . הרמב"ם והרמב"ן
 ה"ח ורמ"ש וכן פסק'
 בש"ע :

תוס' אנשי שם

במ"ס מ"ג בשם הרמב"ם .
 וכן במש"כ ופי' וטעמא דבא
 אינה שאלת המסדר לפי
 שלא כשאינה סופגני ופי'
 אינם ככלל אלו ששניין
 גייסא דלפי כפי חייבים
 במשנה דתנא שייכא בתי
 דשיבא דהויי המעשה לא
 עלייה מהו אלא חתומה או
 קמח שהיו כבר ע"כ . אבל
 ג"כ דלפי' א"ל לנתי
 מדומע בדי חיק דיישא :
 בר"ב ס"ד הרמב"ם
 כ"י שכבר נתמע . ולשון
 רש"י נפקחים ד' ל"ז ולא
 שכבר היה הרומה . (לה"מ)
 ה המעשה וסופה עשה .
 ר"ל שכן היה סופה מתחלה .
 בשם סוסיא מגלגלה גלגול דך
 לאסותה בעת . אבל אם
 היה חתומה בעת הגלגול
 לאסותה סופגני חק כי אחר
 הגלגול נמך וזוהי לעשותה
 עיסה כ"ס פטורה שכבר
 נפטרה בשעת הגלגול ועמ"ס
 בש"כ מ"ד כ"ל הלכה ולא
 למעשה . (ה"ס כ"ח) .
 ועיין במ"ס בשם הר"ן :
 ה בר"ב ס"ד הרמב"ם
 ט' שהאור עוברת ט'
 ונלמד ע"י משקה כ"י כ"ס
 וכ"ס הר"מ בש"כ מה' כבורים
 ופי' ע"י ס"י כ"ט . (ש"ל)

ה עיסה שתחלתה סופגנים

פמורה מן החלה (א) . פמורה מן החלה (ב) . תחלתה עיסה (ג) וסופה סופגנים . תחלתה סופגנים וסופה עיסה (ד) . חייבין בחלה . וכן הקנובקות (ה) חייבות : ה המעיסה (ו) . בית שמאי פוטריין . ובית הלל מחייבין . החליטה (ז) בית

ומ"ס תחלתה סופגני וסופה עיסה מהא דתנן הקדישה עד שלא גלגלה וגלגלה הגזבר ואח"כ פדחתה פטורה שבשעת חובתה היה פטורה י"ל דל"ד דהתם מהוסר מעשה והכא לא מהוסר מידי אלא שומך עלי' הלכך מעשה שבסוף מוליא מידי מחשבה ע"כ : ה המעיסה . מלחתי בספר כתיבת יד הגרסא המעסה בני ו"ד וכן נמי החלטה בני ו"ד : בפ"י ר"ע ו"ל המעיסה קמח על גבי מים רותחים . וכתב עליו ה"ר יוסף ז"ל פי' זה אינו צירוף אלא ה"פ אייזוב המעיסה הנותן חמין לתוך קמח חליטה קמח לתוך חמין וכן נראה ממשמעות השון המעיסה ר"ל שעשאה כדרך ששניין עיסה שמתין מים לתוך קמח וחליטה ר"ל שעשאה כדרך החליטה עכ"ל ו"ל . עוד כתב דצירוף דמשני שני תלמידי' שנו אותה משמע שאינם חולקין אלא בדברי ב"ס דדין של חליטה אבל בדברי ב"ה אינם חולקין דה"ל דמחייבין במעיסה ופוטריין בחליטה ע"כ ע"ג צירוף : בפ"י ר"ע ו"ל נריך להגי' ומי ששנה זו לא שנה זו כלומר חד תנא תנא מעיסה וכו' . וה"כ מפ' ומתוך לה צירוף דשני תלמידים שנו אותה מי ששנה בבא דהמעיסה שכר דמקולי ב"ס וחומרי ב"ה היא ותנא המעיסה וב"ס החלטה לב"ס וכחא דהיתרא דב"ס עדיף לי' ותנא דסלוג עלי' שכר דהא נמי מקולי ב"ה וחומרי ב"ס ותנא החלטה דב"ס מחייבין וכ"ס במעיסה והקשו התוס' ו"ל בשלמא ב"ס קשיין אהדרי אלא ב"ה יומא דפברי תתאה גבר כשחולל דקיי"ל טוה"י הלכך במחלטה כל זכרה פטרי ובלא מחלטה כל זכרה מחייבי דהקמח של מסה מקרר כח החום הלכך חכתי לא מחלטה ותיזר ר"י דקא פסיק ותני אע"ג דלית ב'י אלא שיורר חלה מלמעלה ולהכי קא מקמי אי' אפרי שלא יתבשל ממנו מעט וחסר לי' משיעורו . א"כ חזרו ודדקתה ודאייתי שלשון התוס' שם בפ' כל שעה הכי ו"ל ותק"מ מ"ס החלטה תימה לר"י מאי קבשי יומא דמ"ס עילאה גבר ומ"ס תתאה גבר ותיזר ר"י דקא פסיק ותני אע"ג דלית ב'י אלא ושיעור חלה מלמעלה ולהכי קבשי מ"ס דדין עילאה גבר ובין תתאה גבר אי אפרי שלא יתבשל מעט וחסר לי' משיעורו ע"כ

שלמה

(*) כ"ס דב"ד וד"ס דח"ק וד"ה הניחו באלף כממשה : מלאכת דלוינו בחר נגלול חייבת כדתנן לקמן בפ' אובלין עראי ודוקא לפחות ממאה אבל נפלה לתוך ק' תולין הכל תולין וחייבים בחלה ע"כ מה"ס שלמה שירי"ז ו"ל . ופירשו רש"י והר"ם ו"ל מדומע פטור מן החלה דתרימו תרומה כתיב ולא שכבר היא תרומה ע"כ וכתב עוד ה"ר שמשון ו"ל בפ"ג דמסכת טבול וזה דהלוי תנא לפטר מדומע מן החלה ר' יוסף ור"ם היא דקסברי חלה בזמן יום דרבנן כדלמרי' בשלהי פ' יומא דופן דאי מדלורייתא לא חתי דמוע דרבנן ומפקיע חלה דלורייתא אבל ר"מ ור' יהודה מחייבין מדומע בחלה דס"ל חלה בזמן הזה דלורייתא ולא מפקיע לה דמוע דרבנן ע"כ וצירופשמי אמרי' דהעושה עיסה מן הסגול בענין שהחלה יש בה חלק תרומה והתרומה יש בה חלק חלה ר' יונה אמר כעבא קמייחא לחייבין בחלה ובמעשרות ור' יוסי אמר כעבא בחרייתא וזית לה דין מדומע דמתני' ופי' הרמב"ם ו"ל ואמרס בסוף זו המעשה פטוריין מן החלה חוזר על סופגנין ודוכשנין ואיסקריטין וזלת המעשרת והמדומע ואמרס בתחלתה חייבין במעשרות ופוטריין מן החלה נוסף על אורו ודוקן ופריגין וטומסמין וקמניות ופחות מהמשנת דבעים קיום בתבואה ע"כ :

ה עיסה שתחלתה רכה . היא רישא נראה שהיא משנה יתירה אע"פ שנאמר לחתה השתא לפרושי סופגנין דמתני' לעיל : תחלתה סופגנין וסופה עיסה . כגון שזלילתה רכה ואח"כ אופין אותה בתנור ונחלקו בזה חכמי ישראל (ר"ל בתמלה עיסה וסופה סופגנין) ר"ת והרמב"ן ו"ל ר"ת מנ"ל למהני כמשמעותה וכבר הקשו תוס' ו"ל בפ' כ"ד מצרכין . על ר"ת מההיא דלחם העשוי לכותח דהיינו עיסה רכה והיא אפי' פטור מן החלה משום דשניין ארוהו בחמה אלמא דבתר סוף דעמו אובלין ורבינו שמשון והרמב"ם ו"ל והרמב"ם והרמב"ן ו"ל מפרשי לה בגמרא אבל אם מתחלה נתכוון לעשותה סופגנין אלא כדי לחממה עשאה עבה פטור גם ר"י מס'מוטט ו"ל כך פירשה בדברי הרמב"ן ו"ל וסוגו עגמא דבברי הרמב"ן ו"ל עכ"ל הר"ם שירי"ז ו"ל . ועיין באור מלוקות זו בפ"י הר"ן ו"ל בפסחים פ' כל שעה דף ל"ז . וכתב שם הר"ן ו"ל ופי' חומא

מלאכת

דלוינו בחר נגלול חייבת כדתנן לקמן בפ' אובלין עראי ודוקא לפחות ממאה אבל נפלה לתוך ק' תולין הכל תולין וחייבים בחלה ע"כ מה"ס שלמה שירי"ז ו"ל . ופירשו רש"י והר"ם ו"ל מדומע פטור מן החלה דתרימו תרומה כתיב ולא שכבר היא תרומה ע"כ וכתב עוד ה"ר שמשון ו"ל בפ"ג דמסכת טבול וזה דהלוי תנא לפטר מדומע מן החלה ר' יוסף ור"ם היא דקסברי חלה בזמן יום דרבנן כדלמרי' בשלהי פ' יומא דופן דאי מדלורייתא לא חתי דמוע דרבנן ומפקיע חלה דלורייתא אבל ר"מ ור' יהודה מחייבין מדומע בחלה דס"ל חלה בזמן הזה דלורייתא ולא מפקיע לה דמוע דרבנן ע"כ וצירופשמי אמרי' דהעושה עיסה מן הסגול בענין שהחלה יש בה חלק תרומה והתרומה יש בה חלק חלה ר' יונה אמר כעבא קמייחא לחייבין בחלה ובמעשרות ור' יוסי אמר כעבא בחרייתא וזית לה דין מדומע דמתני' ופי' הרמב"ם ו"ל ואמרס בסוף זו המעשה פטוריין מן החלה חוזר על סופגנין ודוכשנין ואיסקריטין וזלת המעשרת והמדומע ואמרס בתחלתה חייבין במעשרות ופוטריין מן החלה נוסף על אורו ודוקן ופריגין וטומסמין וקמניות ופחות מהמשנת דבעים קיום בתבואה ע"כ :

ה עיסה שתחלתה רכה . היא רישא נראה שהיא משנה יתירה אע"פ שנאמר לחתה השתא לפרושי סופגנין דמתני' לעיל : תחלתה סופגנין וסופה עיסה . כגון שזלילתה רכה ואח"כ אופין אותה בתנור ונחלקו בזה חכמי ישראל (ר"ל בתמלה עיסה וסופה סופגנין) ר"ת והרמב"ן ו"ל ר"ת מנ"ל למהני כמשמעותה וכבר הקשו תוס' ו"ל בפ' כ"ד מצרכין . על ר"ת מההיא דלחם העשוי לכותח דהיינו עיסה רכה והיא אפי' פטור מן החלה משום דשניין ארוהו בחמה אלמא דבתר סוף דעמו אובלין ורבינו שמשון והרמב"ם ו"ל והרמב"ם והרמב"ן ו"ל מפרשי לה בגמרא אבל אם מתחלה נתכוון לעשותה סופגנין אלא כדי לחממה עשאה עבה פטור גם ר"י מס'מוטט ו"ל כך פירשה בדברי הרמב"ן ו"ל וסוגו עגמא דבברי הרמב"ן ו"ל עכ"ל הר"ם שירי"ז ו"ל . ועיין באור מלוקות זו בפ"י הר"ן ו"ל בפסחים פ' כל שעה דף ל"ז . וכתב שם הר"ן ו"ל ופי' חומא

ישראל

לר' שאפ"י בתנור : (לה) שלש עיסה על דעת להחזירו לסלותו כשיחפה כדי לטעות ממנו דייסא לתאכל התינוקות : (לו) קמח ע"ג מים רותחים : (לז) מים רותחים ע"ג קמח ותרמי תנאי נינהו דלמאן דתני מעיסה ב"ס פוטריים

ראשונה

גלגל ע"ד סופגנין ונמלך שלא לעשותה סופגנין אלא עיסה כסח חייבה . וכ"מ מ"ס מהא דתנן הקדישה עד שלא גלגלה ובגלגלה הגזבר ואח"כ פדחתה פטורה שבשעת חובתה היה פטורה . הנה מהוסר מעשה הכא במחשבה תליא ובשמן מעשה מוליא מידי מחשבה עכ"ל הרמב"ם . ובענייניו איני יודע מאי קשיא דתחלתה סופגנין וסופה עיסה לא שייך למימר בשעת חובתה היה פטורה פטורה דרך גלגול דסופגנין לא היו גלגול לחיוב דלחם כתיב ונגלגול עיסה מיקרין גלגול ולא היה לה שבת חיוב אלא בסוף כשאופה אותה בתנור ועבדי בה מעשה לחם . ותיבוי לנפקס הרמב"ם שכתבנו בתמני' דלפניו שאין חליטה בין גלילה רכה לבנה ובלחו פח מיקרין ותחלתה סופגנין היינו פ"מ נשלה או נלפוח או לחממה בחמה עפיר קשיא דבשעת חובתה היה פטורה וזכ"ר למיזר הרמב"ם . אבל הרמב"ם עגמו אומר גלילה רכה הוי סופגנין ו"ל דגלילה כזו אינה גלילה חייבת : וכן הקנובקות חייבות . דקד"ל דפטורה כיון דשעמו להחזירה בסולת ולבשלה קמ"ל . ומתקן נמי ה"ה הרמב"ם ראי' לטעמו דנדפחו פלי לפי' וקמ"ל דהכא לא אורי' בתר ששנה זו לא שנה זו וכו' . וז"ל דפלוגמתייהו דהני תנאי דב"ס כ"ל פירוי מבשל הוי וכו' נמי תתאה גבר . ומאן דסביר דב"ס פניני בתחוייבו תמסו פיהו גיטול הוא ואינו לחם . ומאן דסביר דב"ס מחייבי תמסו דמיייר שאלח הייטול לגו ואפרי בעטרי וחי מחלתה סופגנין וסופה עיסה עסק דתנן לגייל דחייבת . ואידך סביר דב"ס פליגי ופניני אפילו קופה עיסה ויטייב דכתב הר"ב דהלכה אם אפריה

יבין

לר' שאפ"י בתנור : (לה) שלש עיסה על דעת להחזירו לסלותו כשיחפה כדי לטעות ממנו דייסא לתאכל התינוקות : (לו) קמח ע"ג מים רותחים : (לז) מים רותחים ע"ג קמח ותרמי תנאי נינהו דלמאן דתני מעיסה ב"ס פוטריים

ראשונה

גלגל ע"ד סופגנין ונמלך שלא לעשותה סופגנין אלא עיסה כסח חייבה . וכ"מ מ"ס מהא דתנן הקדישה עד שלא גלגלה ובגלגלה הגזבר ואח"כ פדחתה פטורה שבשעת חובתה היה פטורה . הנה מהוסר מעשה הכא במחשבה תליא ובשמן מעשה מוליא מידי מחשבה עכ"ל הרמב"ם . ובענייניו איני יודע מאי קשיא דתחלתה סופגנין וסופה עיסה לא שייך למימר בשעת חובתה היה פטורה פטורה דרך גלגול דסופגנין לא היו גלגול לחיוב דלחם כתיב ונגלגול עיסה מיקרין גלגול ולא היה לה שבת חיוב אלא בסוף כשאופה אותה בתנור ועבדי בה מעשה לחם . ותיבוי לנפקס הרמב"ם שכתבנו בתמני' דלפניו שאין חליטה בין גלילה רכה לבנה ובלחו פח מיקרין ותחלתה סופגנין היינו פ"מ נשלה או נלפוח או לחממה בחמה עפיר קשיא דבשעת חובתה היה פטורה וזכ"ר למיזר הרמב"ם . אבל הרמב"ם עגמו אומר גלילה רכה הוי סופגנין ו"ל דגלילה כזו אינה גלילה חייבת : וכן הקנובקות חייבות . דקד"ל דפטורה כיון דשעמו להחזירה בסולת ולבשלה קמ"ל . ומתקן נמי ה"ה הרמב"ם ראי' לטעמו דנדפחו פלי לפי' וקמ"ל דהכא לא אורי' בתר ששנה זו לא שנה זו וכו' . וז"ל דפלוגמתייהו דהני תנאי דב"ס כ"ל פירוי מבשל הוי וכו' נמי תתאה גבר . ומאן דסביר דב"ס פניני בתחוייבו תמסו פיהו גיטול הוא ואינו לחם . ומאן דסביר דב"ס מחייבי תמסו דמיייר שאלח הייטול לגו ואפרי בעטרי וחי מחלתה סופגנין וסופה עיסה עסק דתנן לגייל דחייבת . ואידך סביר דב"ס פליגי ופניני אפילו קופה עיסה ויטייב דכתב הר"ב דהלכה אם אפריה

חלות תורה... חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים...

חלופי נראות... חלופי נראות... חלופי נראות...

תוספות חדשים... תוספות חדשים... תוספות חדשים...

תוספות רע"ק... תוספות רע"ק... תוספות רע"ק...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים...

חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים...

חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים... חלות חמשה דברים...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

תוס' אנושי... תוס' אנושי... תוס' אנושי...

הלה חמשה דברים פרק א

ר' עובדיה מברסגור

חייבת בחלה מ"י שם ה"ח
שור וז"ל שם מיטן על ש"ק
פ' : ובעשרת בראש מ"י ש"ל
הסגנון ז"ל ה"ח : ש"ק וז"ל
ש"ק שור וז"ל ח"ח מ"י
תק"ז ספ"ב : ויצא בה :
מ"י ש"ל מהלכות חזון וז"ל ה"ל
שור וז"ל ש"ק ש"ק ש"ק
ספ"ב :

עין ריש פרק ד : **ומוערבין זה**. פירש הר"ב עירובי חלירות.
וכן פירש הר"ש. גם רש"י פירש כן בפ"ב דצילה דף לא. והרמב"ם
מפרש עירובי החומין. ומשמע לכאורה דדוקא עירובי החומין משום
דדינו שכל מה שמתחפס בזבזי מערבין בתחומין משא"כ בעירובי
חלירות שאין מערבין אלא בפה וכמפורש

בריש פ"ג דעירובין ופ"ו מ"י. אבל כי
דייקת בה ליחא דהא טעמא דטלוהו
משום דבשארועים אובלים ממנה הוי
פת. ועוד טעין בסמוך : **ומשתתפין**
זה. עיין מ"ש בסוף פ"ק דדמאי ור"ג
איכא לומר דלי לא תנא משתתפין הוי
אמינא דעירובין בתחומין דוקא שאין
לריך פת להכי תני משתתפי' שאין לריך
ג"כ פת ולמאי תני עירובין אלא ש"מ
דאף לחלירות : **אינה חייבת בחלה**.
פ"י

תוספות חדשים
ובשל חלירות דני שיעור ל"ז
דאם יטו לו תרכס ממקום
אחר מפרים ממנו לפי שיעור
שיטת של אשה זו ואם לאו
לריך להפרים על הכל דלאור
גמין פ"ג מ"י : כל"ל (ה"ח) :
משנה ה' (בבבשגה) **ויצא**
ידי חובתו כו' אינה חייבת
בה. כתבנו ובע"ע יוד' פ"י ע"ל
סעיף ט' תוס' דדוקא שיעור
זה שהיה לכלבים שאינו
עשוי כבאר פת.
(מהמורה"ח ז"ל) :

בזמן שהרועים אובלים ממנה. שלא נהערה זה מורסן כל כך :
חייבת בחלה. דמין דמיא לרועים לחס קרינן זה : ומערבין
בה. ערובי חלירות להוילא מן הצחיס לחלר : ומשתתפין בה.
שמופי מזבזות להוילא מן החלרות למזבי : ומברכין עליה.
צרכת המוילא : ומומנין עליה.
שלשה שאכלו ממנה כחמת חייבים
לזמן : ונאפיות ביום טוב. משום
חלק רועים : ואדם יוצא בה ידי
חובתו בפסח. לילה ראשונה
שמייב לאכול כוית מלה : אינה חייבת
בחלה. דכתיב (במדבר טו) ראשית
עריסותיכם שלכם חייבת ולא של חיה :
מטמאה

בזמן שהרועים אובלין ממנה (ה). חייבת
בחה. **ומערבין בה (ט).** ומשתתפין בה (י).
ומברכין עליה (יא). ומומנין עליה (יב). ונעשית
ביום טוב (יג). ויוצא בה אדם ידי חובתו
בפסח (יד). אם אין הרועים אובלין
ממנה. אינה חייבת בחלה (טו). ואין
מערבין בה. ואין משתתפין בה.
ואין

ח"ג. ומברכין כ"ג וד"ל מברכין. ונעשית כ"ג וד"ל ונעשית וכן נמסר ונגילה ונאפת. ויוצא בה אדם נגילה ואדם יוצא
בה ונדל"ג ל"ג מלת אדם. ואם צירוף לאדם וד"ל חסר ממלך על נפסה נב"ם.

תוספות רע"ק
ירושלמי דעירב בה בורסן
כ"כ דלא הו"ל רועים.
ודם דברי ר"ל ירושלמי :
אבל המור כהב בשם
הרב"ן דאפילו דרי סולת
נק"י אם עשאה לשם
כלבים משורה. והוינו כר'
כא בשם שמואל דאמר כן
בירושלמי :

מלאכת שלמה
לאפשר לכו לכלבים צעקה צלל אפ"י מרחיק במלאכה יתירה בזמן שהרועין
אובלין ממנה ו"ל דנרסו ונאפיות ואינה נאפית זמם צפ' שני דבינה מוקי לה
כיון דלית לה' נבלה דודאי אפשר לפייסן בנגלה הא' לאו הכי אסור משום דכתיב
לכם לכם ולא לעבדי כוכבים לכם ולא לכלבים וזירות' מוקי לה כר' שמעון
בן אלעזר דאמר צפ' שני דבינה ממלאה אשה חמור פת מפני שהפת נאפית
יפה בזמן שהחמור מלא ה"ר שמעון ז"ל. ועיין בהר"ן ז"ל שם פ' שני דבינה
97

תוס' אנשי שם

נתנו לו קמה שיעשה להם
לתקון לחס ה"ל עיבת
התתפין ונחאייהה אט"פ
שאין כאלו' מן כשיעור
ועל דמי ל' שנים שעשו ל'
קיס דרפ"ג דהתם כ"א
שעשה עשה לנפשה.
(ה"ע) וע' כה"ל כאן :
אין בבשרה בורסן שהרועים
ט"י. יש להמנה דר"מ שמעון
בטלוחין מאי דתנין במתני'
ומערבין בה ומשתתפין בה
ומברכין עליה ומומנין עליה
וראה ליישב בדיוט' ה"ה
פלוגתא דר"ל כ"ל דאם ראו
לאכילת הרועים אף שעשה
רק לכלבים חייבת בחלה ו'
ב"ק כ"ל דהרבה ענין יצא
להיות ראו לאכילת אדם אדם
לריך לעשות לחלול ממנה
לכאן לנאפיו אם תחלה
עשאה רק לכלבים אף דרשו
לרועים או דאין ראו לרועים
שיערב בה מורסן הרבה
דפטורה ח"ל הא דתני בריש'
בזמן שהרועים אובלין ממנה
היינו שעשה מתחלה שחלבו
הרועים וגם ראו לאכילת
הרועים חייבת בחלה והא
דתי כפיפה אין הרועים
אובלין פירושו אין ראו
לאכילת הרועים או שראוי
לרועים אלא שעשה מתחלה
רק לכלבים פטורה מתלה
ופסק הר"מ כ' בה כ"מ
ס"כ ס"ג וז"ל הא דתנא
ואין מערבין בה ואין
משתתפין בה קאי רק אחרי
חילוק דאין הרועין אובלין
ממנה שיערב בה מורסן
הרבה שאין ראו כלל לאכילת
אדם דאם ראו לאכילת
אדם אף שעשה מתחלה
לכלבים א"כ כיון ששאה
לזמם

קבע גם ל' שאכלו יחד ממנה וחייבים לזמן : נג' משום רועים :
(גד) לילה הראשונה : נה) דדוקא צאינה ערוכה בצורת לחס [שם של"א ס"ט] :
המוילא

ראשונה
בלא מורסן. ועוד למאי דק"ל כידל מברכין כ"י ויחנן ה"ל לכבוד דה"ל נעשאה
כענין חייבת. ובחבורו העמוק המהסס כנשונה ולא הזכיר לא חשב עליה ולא
מורסן ולא חילק ג"כ בין כענין ללמודין. וגם הר"ש כ"ל מלה לא הפתיק
אלא לשון התנה ובי' הב"י בקוף ה"י מנה דמשמע מיה אפי' היא כמלמו של
שמה ולא עשה בה שום שינוי ולא שום נדירותא ולא היכר אפי' הואיל ועשאה
משעה ראשונה שלא יאכלו הרועים ממנה פטורה כ"ל. וז"ל לדילוג נראה
עיקר דכתיב הרמב"ם והטור. וד"ע דיש נפקותא לדינא בין חשב עליה לכלבים
ובין נתקלקלה מממת מורסן. דאי עתמא דפטורה משום מהשנה והא דקאמר
אם הרועין אובלין ממנה חייבת היינו שחשב גם לרועים כתי"ל הרמב"ם. ולא
מימיניה אפי' הרועים הם ישראל דשיקט עיבדי כוכבים פטורה ולי משום פטורה
דמורסן אם הרועים אובלין ממנה היינו שאין מורסן מרובה דהוא לאדם כיון
דחייבו לא חשב עליה כלום לא לכלבים ולא לאדם וזמיה לאדם לא איפתת לך
כרובים אפי' הם א"ל דמ"מ הא חזיה לאדם ולא יקט כרובים אלא משום
אורחא דמילתא שאם נתקלקלה ונזמנה לכלבים מתיחא מוסרה לרועים ויש מהס
שאוכלים חלק הכלבים אם הוא ראו לאכילת אדם. וצ"ע אם חשב עליה לכלבים
וגם לרועים ישראל. אם לריך שיהא חלק הרועים לצד שיעור מלה כמו העושה
עיסה עם העובד כוכבים בפ"ג מ"ה. או אפשר דהא איתו מקפיד אם יאכלוה
הרועים כולה שהרי מוסרה לידם אט"פ שדעתו לנתיבה : **ונאפיות** כיו"ט. פ"י הר"ב
מבוס חלק הרועים פ"ב אפי' דעיקר חלוה על עובד כוכבים חלוה על ישראל
אכור לאפיות כיו"ט. מוקמי' למתני' דהכא פ"ב דבינה ד' כ"א דלית ליה נבלה
ובדדאי פייס כלבים נבלה וכו"ל הר"ש. והר"ש כ' בדירושלמי מוקי לה כר"ל
בן אלעזר מתלאת החמור פת אט"פ ש"ל אלא לחיות שהפת נאפה ע"ל ישראל
שם נבמ' ביאל כתמו דעיקר חלוה על עובד כוכבים וכו' לא תני לאפות מעמס
זה שהפת נאפה יפה דדוקא פת מרובה שהכל שלו ערי דכל חדא חיי ליה
או דלמא מקלעי ליה אורחים אבל חלוה על עובד כוכבים אכור ע"ל. וקשה
דל"כ מאי פריך מתני' דהכא איהך דלמיה על עובד כוכבים דאכור הא שני
הכא שהכל שלו ויכול לומר דכל חדא זו לרועים. ושמא לומר כלבים לא היינו
מתימים מעמס הואיל דכל חדא חזיה ליה דמתייחא כהפנתה ולכך לריך היינו
דלות ליה נבלה לפייסן. ונראה דמשא"ל לא הניח הר"ש סיורא דירושלמי הקטם
ספת מרובה שרי מתני' כיון דבנמ' לריך מוכח דכלבים לא שייך היחר זה :
אינה חייבת בחלה. לטעת ה"ה ור"ל דלא חזיה לרועים משום מורסן. שפ"א
דפטורה. ולשעת הרמב"ם שחשב עליה לכלבים לא נמי פטורה מפנין אדם
אוכלה לא קרינן בה עריסותיכם. וז"ל אם עיסה זו עובדה למעשר שלא הפריש
בצורה תשאה יס חילוק בין עטת ה"ה ור"ל לטעת הרמב"ם. דאי קלקול
שלה דלא חזיה לאדם משום מורסן פטורה אף מתעשר דתי דשעת מירוח
כתמיכב

ר' עובדיה מברטנורה חלה חמשה דברים פרק א תוספות יום טוב צה

צנינים

מסבאה שוממא אוכלין. כיון דעל ידי הדחק נאכלת לאדם מטמאה עד שפסל מלאכול לכלב: חייבין עליהן מיתה. זר האוכלן מזיד חייב מיתה בידי שמים דחלה אקריא תרומה וכתרומה כתיב (ויקרא כג) ומתו צו כי יחללוהו: וחומש. האוכלן שוגג משלם קרן לבעלים וחומש לכל כהן שירלה: ואסורים לזרים. בחגם היא שטייה דכיון שחייבים הזרים עליהם מיתה וחומש פשיטא דאסורים לזרים. ולרבי יחנן דאמר חגי שיעור מדאורייתא חזינן למימר דחגא אסורים לזרים לחגי שיעור שאין צו לא מיתה ולא חומש. אבל אסורא דאורייתא מיהא איכא: וכן

פי' הר"ב דכתיב וכו'. ולא של חיה וכלב מין חיה כדברי ת"ק דסוף פ"ח דכלאים והר"ם הביא בל' ספרי וזוטא של כלב אחיא ככולי עלמא אף לר"מ דאמר שהוא מין חיה[ל צהמה]: [מטמאה שוממא אוכלין. פי' הר"ב מטמאה עד שפסל וכו'. עיין מה שכתבתי בפירושו זה הלשון במשנה ו פרק ח דמסכת טהרות]: חייבין עליה מיתה. פירש הר"ב זר האוכלן מזיד וכו'. וכתרומה כתיב ומתו צו כי יחללוהו וכן פירש הרמב"ם והר"ם וכן קרא באוכל תרומה בטומאת הגוף הוא דכתיב. ותנאי בסוף פרק הגשרפין דמפיק ליה מדסומין לן קרא בהדיה וכל זר לא יאכל קדש. ורש"י בפרק הערל דף

החדוש ברה"ח משנה ס (הרי"ם ד"ה) חייבין עליהם מיתה פי' הר"ב כי' והואיל וכן איך הכרע מסבחינו כי' ולא דר' אה"כ כי' עכ"ל וז"ל הר"ם כפי' משנה זו זר שאכל תרומה כי' בפרק ט' הגשרפין דף פ"ג ואע"פ דרב פלגי לא שקבטין משנייהו מקמי' דרב וז' קמא דהלח כי' שנינו וחייבין עליהם מיתה וחומש פירושו מיתה במזיד וחומש בשוגג עכ"ל ולפי דברי תיור"ם הוי להר"ם להביא בתחלה תרומה מהמשנה אלא ע"כ לא נהיה זה פהריב כל שטויין בירע מהמשנה כמו שפירש' הר"ם

תום' אנשי שם וז"ל לגר ולפיק צו ורואי הוא לאביה לא כ"מ מדי מה שהוא שאלה כחלה לבלתי כיון ששפתא דעוה לאכול ומנהג ואם איש דלוי כלל לאכלת אדם כבר כי' הכתובים נפ"א מהל' שיעוהו כל שאין ראו למחלה אדם אין מטרין בה ואין שמתקין בה וכן ה"א דמי אין מנכרין עליה און מומין עליה קאי נ"ב אחי חלוקה דלוי הכויש אוכלין ממנה שערב בה מורסן הכרה אכל אש ראו לאכילת אדם אף שבעה מתחלה לכלים מ"ז כיון דהתחיל ארכל ממנה פשיטא דמנכרין עליה וממזין עליה ואם איש ראו כלל לאכילת אדם בעל עשוהי אכל כל' וכבר כי' נפ"א מ"כ דבכונה אוכלין שאין ראו לאכילת אינן טעוהו הכרה לא לפיכך ולא לאתריהם ונפ"א שם נמי מסמך דמי שלא אכל מחלן כדלוי לזרם אין ממזין עליו ע"פ דוק'. (אמתה כתיבין). אי"ם. מפ' ה"ן מנכרין כלל. אבל לשון ה"ת בפי' אין מנכרין עליה ואין ממזין עליה לפי שהן כמו מעטות על"ש ומשמע דזוקא לענין המעט קמרי כתיב התפילי' וז"ל: הרי"ם ד"ה אינה חייבת ט' ספרי עשה וכל כלב ואפוא ככ"ע וכו' כ"ל וכלו דהר"ם הביא בלשון ספרי וזוטא חייב מיתה חייב מיתה חייב מיתה וכל כלב חייב מיתה והתחיל כלב'.

ואין מברכין עליה ט. ואין מומזין עליה ט. ואינה נעשית ביום טוב ט. ואין אדם יוצא בה ידי חיבתו בפסחג). בין כך ובין כך מטמאה שוממא אוכלין ט. חלה התרומה חייבין עליה מיתה וחומש טא. ואסורים לזרים טב. חז"נ. ט עליה נד"ם עליהן וז"ל גי' בירושלמי. והם

עג מפרש למתיתין בכהן טמא שאכל תרומה טהורה. ואולי משום דלשכחן לרצ דפליג בהגשרפין (דף ע"ג:). צו שאכל תרומה וסבירא דלוקא משום דלוי ה' מקדש הפסוק הענין משום הכי מפרש למתני' ללא תקשה לרצ והואיל וכן איך הכרע ממשנתינו חי בטמא חי צו ולא ה"ל לכ"מ בפ"ו מהלכות תרומות להביא ראיה ממנה לפסק הרמב"ם שהזר בתימה. שאין ממנה ראיה דלמלא בטמא הוא מתני' והכי איתא בהדיא בירושלמי פ"ב דבכורים מתני' פלוגא על רב ומשני פתח לה בכהנים [פירוש טמאים] והא תנין חומש וכו' יש חומש בכהנים. ומשני פתח לה ללרדין היא מתני'. רישא בכהנים וסיפא בישראל: ואסורים לזרים. כחז הר"ב בחגם היא שטייה וכו' ולר"ם דאמר חגי שיעור לזריה' וכו'. כ"כ הר"ם מטעם הירוש' דפ"ב דבכורים מתני' מסייע ליה לרבי יוחנן דאסורה לזרים פתח לה בפחות מכשיעור עכ"ל. וקשה לי דהא אף למאן דאמר דחגי שיעור דרבנן לא בחגם היא שטייה דנוקים לה מדרבנן דהא הכי נמי תני רחילת ידים דלאו דאורייתא אלא גזירה שביצית מ"ח דבר שפירש הר"ב במ"ד פ"ק דשבת. ואף דמוע פירש הר"ם לעיל במ"ד וכן בפ"ב דבכורים דהא מדרבנן וקראי' דילפינן מינייהו דפירש הר"ב בפ"ד דתרומות וריש פ"ב דערלה אסמכתות נינהו וכן כתב הרמב"ם בסוף פרק י"ד מהל' תרומות שהוא מדרבנן. ושזב מלאתי כדברי בחוס' דפרק הערל (דף ע"ג.) שכתבו בשם הערוך ערך טען דאסור לזרים אלגריד לחגי שיעור דאסור למאן דאמר מדרבנן ולמאן דאמר מדאורייתא עכ"ל. והירושלמי מלאתי בזה הלשון מתני' מסייע לרבי' ואסורים לזרים פתח לה

שלמא מלאכת דינא ומייהו ודאי שמעי' מיתה דמתני' נמי ר' יוסי הגלילי היא ומש"ה קוים לזה לאבי' ור' יוסף דהלכתא כותי' ודפסק רבינו ז"ל ומינה לא תווע"ג: חלה התרומה ודבריה רובי' וכו'. ביחשלתו קשיא לי' דמהיכא חייבן אדעתין חלה שריא לזרים דלגריד' למיתמי והא בהדיא כתיב דמהיכא חייבן ומו' א"א כיון דכתיב חלה חלין הוא ומותר לנגלל שפחהו בה והאי דקרי לה תרומה משום דענינא אבל מבי אפרסה היא עופא שריא דומיא דמעשר רלשון דמיקרי תרומה ומפ' בפ' יש מותרות דהיינו דלפניל כתרומה ומבי אפרסה שרי לזרים. וחומש כשאלה זר שזוגן קרן לבעלים וחומש לכל כהן שירלה והחומש קדוש כתרומה והיינו דתני הגא ואסורין לזרים דחומש וקרן תרומיהו אסורין לזרים כדליתא בפ' האוכל שוגג רב' שני דבכורים תמי כ"ל ונבג' מפ' מתני' מסייעי לרי' יוחנן דאמר חגי שיעור אסור מן התורה ומייהו לר"ם לקים דלית ליה חגי שיעור אסור לר'ד לומר דפרשטיה. ועינין רחילת ידים גבי חלה אבז גררא נכס' דהייא פת ואפי' בחולין בעיא נפילה אלא אבז תרומה נכסה דכתרומה אף לאכילת פירות בעי נפילה ידים דידים שמת הן ופוסלות את התרומה. הר"ם שירילי' וז"ל: ואין

ההוא' דלוי חזוב לחס רקי יברך עליו שכל [כן יל' דלא שדיק מאוכל קמה בכונה לז' ח''] הוינו בשכל הג' או ב' מנצ' אכלו לחס כזה. אבל באכלו ב' לחס חמשה מצטרף להן השלישי שאלל לחס זה ולחגרה משאר עומי' דמלטרק:

נח דלכס ולא לכלבים כ': נפ' מדלוינו לחס: ח' לק"ט. מדנאכל על ידי דחק עד שיפסל מלאכול להלב: טא) זר שאלקן במזיד חייב מיתה בידי שמים ובשוגג משלם קרן לבעלים וחומש לכל כהן שירלה: טב) אפי' חגי שיעור ראשונה

נתייביה. השתא פטורה דהוי כמקנה או כערפא כיון שאינה מאכל אדם ואי משום מחשבה לבד אף. מחשבה דשעת גלגול מוילא מילי מיזב מעשר שאל לזה קודם לכן דהא השתא נמי מיזב לזרם. וה"ל תנן פ"ק דפאה דלאחר מירוח אפי' להאכלי לבהמה אסור עד שיעבר. וקשה דאמאי לא תני לה לעיל בת"ד גבי אלו חייבין במעשר ופטורין מן החלה: ואין מנכרין עליה ואין ממזין. לפקס הר"ם ינחא כיון שאין ראיה לאכילה האוכלה בעלמא דעוהו. א"נ דלא חייב פת אלא בתוך קניית. אבל לשעת הרמב"ם דמשום מחשבה פעורה אחאי כיון דהדך אחשבה ואללה לתם לא יבדך ומאי אילמה מחשבה קמיייתא מנתכיייתא וה"ל אמר' לעיל מחשבה קומניין וקופסה עיבה חייבת. וז"ל דאין לפטור אריה אלא משום קלקול מורסן. ואפשר משום זה כי' הרמב"ם בפירושו טני העמימ' קלקול המורסן וגם חשב ללדדקין קאי' לענין חלה בחישב כגו ושאלא דייס כמורסן דוקא. ומיאו לענין שאין אדם יוצא בה י"ח נפקס גראה

סקורב הרמב"ם נמי אפי' בשבז לבד שכתב הטעם בפ"ו מהל' ממן שאין זר מאומת לזם מלה וכו' הפוסקים בשמו בא"ח סי' מהל' ורמ"א בכהנה כי' שם שפ"ל עיקר כטעם הר"ם דמשום מורסן הוא ונראה דמשמע ליה דכולה דיי דמתני' חד טעמא להו משום מורסן כן במלה כדפיי: ביין קן ובין קן מעמחא עומתא אוכלין. פי' הכ"ל כ"ד שפסקל מאכילת כלב ע"כ. בפ"ח דטהרות כתבנו שמתאן ראי' להראב"ד שם. ונ"ל דה"ל למיתמי בין כך ובין כך ממעבר נפקס ראי' הוא חזק מן שפסקל מכלב כדמוכה בבנייהא פ' אלו שוברין ד' מ"ה וכו' הפוסקים בא"ח סי' מהל' וכו' בפ"ש ע"כ סי' ס"א: ח' ואסורים לזרים. פי' הר"ב לחגי שיעור וכו' בירושלמי. ובמתה דוחק הוא לפקס כן דדין חגי שיעור הוא בכל אוסורים שצמורה ומאי איריח דמי לז גבי תרומה ולא בשאר אוסורים. והאי שפסק לפקס בפיטות אסורין לזרים אפי' בתרומה ומלה שאין בהן מיתה וחומש והיינו מונחת מלה לחקן ומלת חוי' אפי' אסורין לזרים כדמוכה פ"ו דתרומות מ"ג לענין תרומה ולקמן פ"ח מ"ח לענין חלה. ונראה

לז' 28

נכסי כהן. פי' פני מלכות
 נעשים סלי: רחיצת ידים.
 גם י"א מלכות פירות: פי'
 והערב שמש. גם פ"ט
 פי': מן המוקף. גם פ"ט
 פי' ופי' מלכות נעשים
 פי' טור ופי' י"א פי' טור
 שכן ופי' טור פי' כ"ו:
 האומר כל גרני תרומה:
 שוין קול: והוא"ל מ"ק דניחא:
 פי' מ"ב מלכות פירות
 פי'. טור ופי' י"א פי' טור
 טור פי' כ"ו: ע"כ חלה:
 מ"א מלכות נעשים פי'
 פי' טור קול ופי' י"א פי'
 פי' טור פי' כ"ו:

ראשון לציון

משנה מ (ה"י"א ד"ה)
 ואסורים לזרים ט'
 ונראה צעני שטעות סופר
 יש וז"ל מתנין פליגא
 לבי וקאי חלגלי מיהא
 כו'. וכן ה"י ל"א פערקא
 פי"ט. אמנם בעיקר
 התוספות שקפסה ה"י"ט
 דלא נהאם הוא שטיה
 טקסם לה מדרבנן דהא
 ה"י רחילת ידים ט'. וז"ל
 ודאי רחילת ידים אינטיקין
 גבי חלה ותרומה למאי
 אצני דין רחילת ידים נשאר
 דברים רק בחלה ותרומה
 וכן אינטיקין להודיע דין
 דעולין באחד ומאה שאין רק
 בשאר אסורים שיעור זה.
 אבל שטיה. תני שיעור
 אסור כהן לא לאינטיקין
 דמאי יגרע כה חלה
 ותרומה לזרים מכל האסורין
 ואם נשאר אינטיקין פחות
 מכשיעור אסור (מדרבנן)
 כדור ממילא דגם בחלה
 ותוספת תני שיעור אסור
 אסור. אמנם ל"י וז"ל
 דמוקי מהני' ואסורין וז"ל
 מדאורייתא פחות מכשיעור
 ספיר לאינטיקין דלא ניחא
 דתני שיעור הואיל ואסור
 מדאורייתא אף דין רומם
 נובא בו לכן הודיע ואסור
 לזרים דוקא אבל אין בו
 דין מיהא ומומם (זה שדקק
 ה"י"ב ולרבי יוחנן כו' שאין
 בו לא מיהא ולא מומם ט'):
 [ה"י"ב בסד"ח] עד ששייר
 מקלח כו' ולפון הגמי' בפ'
 ראשית הגז כו'. דף קלז:
 זבן כספתינן ג'. וכעתידינן
 לה ודע התוספת בחולין
 קלז. (וייך לעמוד ט') ד"ה
 אף ראשית הגז כו' כחש
 תומה מכל דבעיק ששיריה
 נכניין אי מדכתיב ראשית
 כראשית הגז נמי קריב
 ראשית כו' וז"ל דהא דבעיק
 תרומה שיריה נכנייה
 משום דליפק תרומה מתלה
 דחלה נקראת תרומה ונתלה
 כתיב מראשית דמשמע ולא
 כל ראשית עכ"ל. ודע
 דמיסק ה"אם חולין קלז:
 דמאסה חלה דהכא ט"ל
 האומר כל גזי ראשית
 דבריו קיימים ע"ש. וא"כ
 פירוש התוספת מוכרח וכן
 כתב ע"פ הרמב"ם כזה
 הלשון עד ששייר מקלח
 פניינו לא נקרא ראשית אלא
 אם נשאר ממנו שיעור והוא
 אמנם מלאכה ולא כל
 ראשית

לה פחות מכשיעור. ונראה צעני שטעות סופר יש וז"ל מהני' פליגא
 לבי וקאי חלגלי מיהא ר"ח בשם ר' יוחנן זר שאכל תרומה בעון
 מיתה וכו' מהני' פליגא על רב וכו'. ומשני לה כמו שהבאחינו לעיל.
 והשתא פריך מהני' על ר"י מדקחתי ואסורים לזרים שמע מינה דאין
 כאן עון מיתה אלא איסור בעלמא.

ומשני דר"י פתר לה לאסורא צהלי
 שער. ולא קאי השתא למימרא אי
 מדאורייתא אי מדרבנן. אלא קאמר
 דהכי פתר לישנא דאסורים כי היכי
 דלא תקשה עליה דאין מיתה לזר האוכל
 תרומה: [ומעונין רחילת ידים. פירש
 הר"ב הבא ליגע בהן וכו'. כמ"ס הר"ב
 בפ"ק דשבת משנה ד בגזרה השביעית.
 ועי' בפרק שני דחגיגה מ"ו מ"ש שם

בס"ד]: והערב שמש. עיין מ"ס זרים מסכה ברטת:
 המוקף. עיין מה שכתבתי במשנה ג פרק ד תרומות: ומן
 דבר הגמור. עיין בפירוש הר"ב סוף פרק קמא דתרומות ומה
 שכתבתי שם: עד ששייר מקלח. כתב הר"ב דכתיב ראשית
 ובעינן שיהו שירים נכרין. כלומר דלי אין שירים אין כאן ראשית. ולפון אמרא בפרק ראשית הגז ראשית ששיריה ניכרין:

והם נכסי בהן כו'. ועולין באחד ומאה טו'.
 ומעונין רחיצת ידים טו'. והערב שמש טו'.
 ואין ניטלין מן התהור על הטמא טו': אלא
 מן המוקף טו'. ומן הדבר הגמור טו'. האומר
 כל גרני תרומה ובל עיסתי חלה לא אמר
 כלום. עד ששייר מקצת ט':

ה"ג. ואין נכסתי ואין. נטלין גרני נטלין וכו' גרני נטלי'.
 אלא גרני ואינם ניטלין אלא:
 קרוב וסמוך: מן הדבר הגמור. שנגמרה מלאכתן וחלה משתחלגלל
 העיסה: עד ששייר מקצת. חלה ותרומה כתיב בהו ראשית
 ובעינן שיהו שיריה נכרים:

ובענין שיהו שירים נכרין. ולפון אמרא בפרק ראשית הגז ראשית ששיריה ניכרין:

מלאכת
 ואין ניטלין אלא מן המוקף. גרסי' עכ"ל ר"ע ז"ל. אמר המלקט מתוך פי'
 הרמב"ם ז"ל משמע ל"ג גבי מוקף ואין ניטלין שכי' ושיעור המאמרא כן אין ניטלין
 מן הסהור על הטמא ואין ניטלין אלא מן המוקף וכן ג"כ פי' הר"ם שרילי"ז ז"ל:
 אלא מן המוקף. עישה צענייה ונאר דברים בלא גיעה אלא שיהיו במקום
 אחד ה"ר שמשון ז"ל ומ"מ עיין כמה שכתב בפירקי' דלקמן סי' ד'. ור"א פליג
 עלה בצוף פירקי' דלקמן דעלמא מן הסהור על הטמא: האומר כל גרני
 וכו'. בחולין פ' ראשית הגז דף קל"ו
 דייק הא כל גזי ראשית דבריו קיימין'
 ותימא איך לא אמר כלום אלא לאו ש"מ
 הא דקתיב לא אמר כלום ד' אלעאי הוא
 דמקום ראשית הגז לתרומה דכתיב
 ראשית דגנך וכו' וראשית גז לאקד ומתני'
 דייקי' מיהא הא כל גזי ראשית דבריו
 קיימין רבנן היא דלא מקישי' ראשית הגז
 לתרומה והקשו שם חוס' ז"ל תימא
 הגדה וכתבו כספר הלבוש גי' סי'
 פ"ג ע"פ ו' וז"ל ואפי' דקיי"ל
 במקום שנאמר ראשית דבעי' ראשית
 ששירי' ניכרים ל"ל היינו דבר שיש בו
 משום קדושה שיש בו חיוב הפרשה משום
 הסור שיש בו לנביל הקודש מן החול כי
 לא רכס ה"י' שיהיו הכמות של קדש וחול
 משוי' (ש"ל) ד"ה ואין ניטלין כו' גזרה
 לא עשה ולא כלום ששיריה נשאר קדש
 וחול מעורבין אבל הכא ליכא במעטת

שלמה
 שום קדושה אלא משום לזכות הכסן קפיד
 רחמנא המוסיק ה"י משוגח והע"כ ולא
 אמרה הסורה ראשית אלא לפקל על הטמא
 שיואל ידי חובתו אפי' גרמא של כל
 דבר דהסור ראשית כל דבר משמע כמ"ס
 ז"ל בתרומה אפי' חסה אי' סוערה כל
 הכיני כל עכ"ל. עוד כתב שם ספיף
 י"ב וז"ל ויכול להספיר ראשית הגז אפי'
 מחדש שגזו נכסה זו על הישן שגזו
 בשנה שעברה ואפי' דגני תרומה אין
 מפרישי' מחדש על הישן דכנה כנה
 כתיב ואיכא למיד דילפי' כתיבה כתיבה
 ראשית הגז מתרומה כל אפי' למיד ג"ש
 מודה הכא דפרישין מן המחדש על הישן דדוקא גזי תרומה שיש בה משום קדושה
 שייך לומר שאין כמות הקדושה מתפרי' אלא הכא דאלגישת כהן קפיד רחמנא
 למה לא יפרסו ומטעם זה ג"כ א"כ היו לו ג' מיני גזים אי' רע וא' טוב לא יתן מן
 כרע על הטוב כמו בתרומה דיקון ואלגישת כהן קפיד רחמנא יתן לו כל אי' לפי שיעורו
 ואם יתן לו מן הטוב על הרע תפי' עכ"ל ז"ל:

תפארת
 שיעור: (ג) יכול למכרן לכהן אחר ולקנות בהן מה שירצה: (ד) בנתערב
 א' בק' בטל: (ה) דמסם ידים טמיות הן ושני שוכל לתרומה ולהכי אסור
 ליגע בהן בלי נט"ו ועי' חוס' ב"מ ג' א"ף: (ו) עומא שטבל אינו אולבן
 בלי הע"ם: (ז) דמתוך שירא שיגזו זכ"ו ויהטמא לא יקרבם יהו ויתחם

תוספות אנשי שם

דעני לתימני משא"כ במעשר דברי לזר ואפי' איסורא ליכא אבל הכא קשה כו' ע"כ והכא"ש
 נכח דלגב ריהקא דמהני' דכדורי' תנא נמי הכא ע"ש: בר"ל ד"ה הו"ש ד"ה
 ואסורים כו' י"ל כו'. ועי' במהרש"א ה' חלה שהאריך בזה: בר"ב ד"ה והן נכסי
 כהן שיכול כו'. והר"מ פי' שיכול לקדש כהן אשך ועי' תמ"ז: במשנה עולין. פי' הרמ"ז
 דלא תני בעלין משום דאריך להעלות אי' מהן ומהן לכהן ע"כ ואפי' דבכ"כ דעלה
 תנן נעלה ונכלאי הכהן עולין באחד ומאה ואפי' להכין החם אידי דתני רישא
 כתרומה עולין תנא נמי סיפא עולין ואפי' ש"ל החוס' משום אידי אין לשעת עשות
 הכהן לא מש' לזה דהא כדכירא מסים כה' ואפי' להכין: (ט') ד"ה ואין ניטלין כו' גזרה
 כו'. עמ"ס רפ"ב דתרומות וק"י ספ"ב ועי' מל"מ פ"ג מתרומות ה"ט ז"ל:

תוספות רע"ק

משנה ט [אות ו] בירע"ב ד"ה עד ששייר. דהלא תרומה כתיב בזה ראשית)
 וקשה הא בראשית הגז נמי כתיב ראשית וה"ל לומר ג"כ דבעי' שיריה ניכרין
 וה"ל למתניתין למהחובה ג"כ ראשית הגז ולהדיא דייקי' בחולין (דף קלז)
 משנתנינו
 דהלא רק כתב ופי' דהלא שנינו ט' דבאמת פהמשנה אין הכוונ כלל רק הביא מחבריה וא"כ מן הבריי' תביא ראיה שגם במשנה תפי' חייב פיתה לז' ד"ק דבריו
 עירוש' לא כתב רק שרבי יטיל חרץ כן חיי"ק:

כלל דפ"א מ"א החמין שערין שולח שיעל וכוסמין ושיפתן חן ה' מיני דגן ורק חן חייבים בחלה וואפי בשלש סכ"א עישה בפ"ע חזור ולא כל הימיות יחד וכ"ש בעירוב קמחן יחד מצמרפים לכשיער חלה ורק תוך ח' מיני אסורים בחדש מלקוד מלפני הפסח ומלאכול מלפני הקדבת העומר וכשהשרישו לפני העומר העומר חמירם וכשהשרישו אח"כ אסורים עד אחר עומר הבא :

משנה ב ורק בהן שייך חיוב חמץ ומצות מצה ואפי' נתערב רק קצת מחמין במאכל כל שלש נחבשל קודם פסח אפי' דהאיכיל עומר מצות אפי' במקיימי ברשותו בפסח עובר בכל יראה והגדר מהדגן אסור רק בהגן ח' ורק בהגן חלה ומעש' שיון בחיוב :

משנה ג מיהו לקם שיהיה חמץ ומעש' אפי' שלא נשל רק תרומ' שלו ולא ת"ל של כרי השבל וכוטן שהקדים לוי ליסול מעשר בשבילים קודם הת"ל והקדש שנבטלו אחר שנתנה ואפי' מתוך העומר שהוקדש רק לחתינו ונגבל אחר שנתנה וקמח שנתבטא שלא הביאה שליש בשולו כל הנך אף שהיובים בחלה פטורים ממעשרות ורק בהקדש פטור ממעשרות רק במתן הגיבור :

משנה ד ואילו חייבים במעשרות ופטורים מחלה ארוז ודוחן ומאן והעומאם וכל מיני קמחיה היינו גדולין שרע שבו נאכל ויעשה שמה' מינים הנ"ל שאין בה שיעור חלה או עישה רבה כספוג וכ"ש כשהיא כרוסב עב ויעשה מסוגנת או שאפאה בחסת או עישה שנעשה מתערובות תולין תרומה ולא נחבשלה תרומה בק' :

משנה ה עישה רכה כספוג דפטורה וזו רק בשנתבשלה או נפנתה אבל

באפאה אחר כך בתוך חייבת בחלה וכן אפי' עישה שאפאה כרי לשחקה אח"כ ולעשותה דייסא או לחזור וללשה בשופן או משקין חייבת בחלה :

משנה ו בין ששפך ורוחין ע"ג קמח או אפי' נתן קמח קר ע"ג רוחחין ויש לא הוה לכבישול קודם אפי' וחייבת בחלה חלולת ורקיקין של גזיר ושל תורה ששטן לכבישן בשוק חייבת בחלה שכשלא ימכרם יקיים לאכלן חולין : **משנה ז** שאור שיער חלה אפי' שיערו למכרו פחות פחות מכשיער חייבת בחלה ובנתנו לו כל א' קמח פחות מכשיער והנתנתו לשעור כולן יחד וחלק לכל א' פחות מכשיער והן מקפירות וע"ל שלא להפסיד חמץ פטור מחלה :

משנה ח עישה שמעורבת כמורסן אף שעשאה לכלבים אפי' אם נס אדם אוכל לפנמים ממנה חייבת בחלה ובערבין בה ערובי הצרות ותחומין ושתופי מבואות ומכרבים עלי' המוציא וכן שאכלה ומפניה עליה ונאפת ביר"ם ממצריך לאוכל נפש ויוצא בה יר"ח מצה ובאין תרומים איכלים ממנה אין בה כל אלו ואפי' סקם ככל מאכל מוצי"ב חוץ לאדם וע"ל מותרת פ"ח מ"ו ורשב"ם ריש הל' אוכלין :

משנה ט חלה וכוברים שאכלן זר כמזיד חייב מיתה ביר"ש ובשוגג משלם קרן לבעלים והוטל לכל כות שריצה וכן אסור בהן ח"ש והבזק רשאי למכור ולהחליפו במה שירצה ובנתערבו בחולין צריך ק' לבפולן וקודם שיער בהן צריך נפ"י והסא דאוריית' שפבל אסור לאכלן עד אחר הער"ש ואסור להפרישן ממחרה אפסמאה וצריך להפרישן מהמקום ואין מפרישין תרומה רק כשנבט"ב [בפ"ק דמעשרות] וחלה משתחלגלל העיסה והאומר כל גרני יהיה תרומה וכל עישה חלה אינה כלום רק לכה"פ ישייר מקצת :

ממשנתו הא כל גזי ראשית דבריו קיימין וכתוב' שם כתבו דהא דביעא בתרומה שריים נכריים משום דילפי' מחלה דחלה אקרי תרומה ובהלכה כתיב מראשית ולא כל ראשית :

ראשון לביצין
ראשית עכ"ל. אמנם ת"ש כ"כ (והוא לטון הר"ם) דתלה וכתובים כתיב כזו ראשית כ' ל"ע דל"כ נמשל גבי ראשית הגז כמי כה"כ אלא ע"כ מדתכתיב מראשית גבי חלה וילפינן תרומה מחלה :

ר עובדיה חלה פירות לארץ חייבין בחלה

פרק ב א פירות חוצה לארץ שנכנסו לארץ חייבין בחלה דכתוב (במדבר טו) אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה שמה אתם חייבים בין בפירות הארץ בין בפירות חולה לארץ : מכאן לשם. מל"ו לחול' : ר"א מחייב. דכתוב (שם) והיה

באלכם מלחם הארץ בין שאתם אוכלים אותו בארץ בין שאתם אוכלים אותו בחול' ונתם הארץ הוא חייב בחלה : ורבי עקיבא פוטר. דשמה משמע ליה מיעוטא.

שמה אתם חייבים ואין אתם חייבים בחולה לארץ. אפי' שאתם אוכלים מלחם הארץ. והלכה כר"ע : ב עפר חול' הבא בספינה לארץ. בספינה נקובה איירי ורגבי האדמה כותמין את

פרק ב א פירות חוצה לארץ שנכנסו פרק ב בספינה. פי' הר"ב יצאו מכאן לשם : ר' אליעזר מחייב : נקובה איירי ועמ"ש במ"ב פ"ק דערלה : יורי עקיבא פוטר : ב עפר חוצה לארץ שבא בספינה לארץ ה.

ציונים

א שנכנסו לארץ. פי' פ"א שאכלת פירות הכ"כ ופ"ה שאכלת ככורים הכ"כ בשנת הכנעני' מימן ז' : פוטר. חיי' ס' ז' : ב עפר חול' : גני' : גני' : טו' : נכנסו ע"ג פ"ד : וכתובת הרשב"א פי' אף ק' (תם מנחם נשם חמיר' גני' קישות ופי' בנין ט"א כה"כ נמי) : ג' :

חלופי גרסאות
ב שבא גני'ן הבא .

תוספות וע"ק

פ"ב משנה א [אות ז] [במשנת] ור"ע (פטר) וכן הדין לענין תרומות ומעשרות ורעת הרב"ם (פ"א הכ"כ סו"ה תרומות) דאף מרבנן פטור. ורעת הרב"א בהשגת **תום אנשי שם** פ"ב א חייבין חלה. פי' נמ"ש נשם הכ"כ. והספ"ד דהם דבריו והעלה דפיה הר"ם דבמלה חייב מתיב' וכוונתו מדרבנא דרבנא דהם חלה כתיב דרש"א דשמה חלה כתיב וכן דפס"י ב"א מכלל לשם אף כשומע היינו דילפי' חלה מק"ז דיד שכתבו והלוקו כ' טוב חלה ולא תומ"ע אכל כפירות חול' שנכנסו לא"י הדין הוא שיהא פטורין לגמרי ולא ילפי' מחלה לענין חיוב אלא משני הדין שזקננו כאן בנ"י למעשרות חייבים מדרבנא. וכ"כ גם הרדב"ן בניחוורו שם ע"ש : במשנה כ"ב אכלן לשם חלה כתיב ופי' דכאמרו (לשם כלל ג"כ טור"ה דל"ה) לשם פטור ל"ע. (ע"ג) במשנה ע"פ. א"כ דעתו לענין דין שיתן שנכנסו לא"י מוחל' אני נמי דין זה אפי' דלא שייך אלא כשנשחז

מלאכת שלמה פרק ב א פירות חול'. מלאתי מונה במנתי' חייבין בחלה ובמעשרות ועיין שם ברמב"ם שגראה משם דליתו גרסא נהדיא במשנה שכתב חול' וכן פירות חול' שנכנסו לארץ חייבין בחלה שגאמר שמה שמה אתם חייבין בין בפירות הארץ בין בפירות חול' ואם נקבעו למעשר בוד' ישראל אחר שנכנסו לארץ חייבים במעשר' מדרבנא ע"כ ותמה עליי שם בכ"מ אמאי קאמר מדרבנא' ופטן נעשו ז"ל שתי תשובות אחת שבין חלה ובין תרומות ומעשרות הכל מדרבנא' ואחרת שטלם מני התורה ע"ש. ופי' הר"ם שיריליו ז"ל פירות חול' תבואה של חול' דחמשה מיני דגן הוא דמייבי בחלה. שנכנסו לארץ ונמנה חובבן בארץ ל"י עקי' דסבר לק' בפ' אוכלין ערתי דבחר קמחו פני' אוזנין והכי איתא בירושלמי נכנסו לארץ היינו שקמחו פני' בארץ מן החום ולפנים ולרבנן דבבב' דבחר גלגול אוזנין היינו דגלגל העיסה בארץ ומשמע דהך רישא בין ר' אליעזר

בין ר' עקיבא מודו זה. ינאו מכאן לשם מן הארץ לחול' למר גלגולין בחול' ולמר קמחו פני' בחול'. ר' אליעזר מחייב ור' עקיבא פוטר בירושלמי מפ' פלוגתייהו והאי פטור דקאמר ר' עקיבא דוקא מדלוחייתיה הוא אכל מדרבנן כפיטא דמחייב שתי חלות דומיא דטוריא ואמנה וכן כתב הראב"ד ז"ל עכ"ל ז"ל משמע דלא הוה גרים ובמעשרות וכן בירושלמי יתה ונראה שפסיה המנ' ואפשר שדברי הרמב"ם ז"ל אשר שם בהלכות תרומות השעוה לחשוב שיהא גירסא כמשהו וא"כ יופס הימיה הוא טלח' ג' בס' דתורמו' כלשכר הוא שם ברמב"ם וביד'ו' תני זו דברי ר' אכל ר' יהודה אומר פירות חול' שנכנסו לארץ ר' אליעזר פוטר ור' עקיבא מחייב מ"ש דר' אליעזר וכו' : ב בפ"י ר"ע ז"ל כספיה נקובה מיירי וכו' וכתב הר"ר יהוסיף ז"ל פי' ספינה נקובה שנקובה מן הגד למעלה כדרך הספינות ואפילו הכי כיון שלפעמים היא מסה את עצמה מן הגד הרי היא כאילו נקובה

יבין תפארת ישראל

פ"ב א דכשעת גלגול היה בא"י : ב) מארץ ישראל לחול' : ג) דלחם הארץ כתיב : ד) דשמה חייבין כתיב מיעוטא : ה) בספינה של עץ לרין נקובה

משנה ראשונה
חול' והייט דכתבו כהן נמי דרשא דשמה כלומר דמדרכא דשמה לעיל דמוכח דבחר גלגול חול' ה"ה נמי הכא בחר גלגול חול' ופסורה. ור"ל ס"ל דלפטור לא דרשא' דמכתיב מלחם הארץ ולא כתיב מלחמה לכוני חמי כל שהוא מן הארץ שגדל שם חייב אף בחול'. וכ"ע משמע ליה מלחם הארץ כשנעשה לחם הארץ היינו משמע גלגול לרין ולר"ע משקם כמטר דלוקמן פ"א ח"ו. וכ"כ הר"ב משנה תלך פ"א מהל' תרומות כפישיות דוקא כשנכנס חובבן בחול' פטור ל"ע שמה גמור ג"כ בא"י פשיטא דחייבת מן התורה דלא פקע חובבן דשעיקרא. ולא דמי להא דלמתי' גבי מעשר דלקוח פטור מן התורה דכתיב חטאת זכרן ולא לוקח וס"ל לר"ם והרמב"ם דוקא לוקח אחר מיתוח פטור כתיב ספ"ק דפאה ולא אמרי' דחובבן לא פקע. שאני הכא דקרא קפיד בשנינו שיהא דשמה ליד לוקח פטור ולשכך אפי' חל חובבן על התבואה דשעיקרא פקע ריהו ספ"ק הכא נמי איתא דך סכרה ללא פקע חובבן כדפי' שם : ב ע"פ חול' שמה כספיה. פי' הר"ב כספיה נקובה איירי וכו' פי"ב ולא פי' ח"י בשל חס' מיירי

חלה פירות פרק ב

ד' חישוף. טוב' נפחיה ד'
עו פח וגוה ד' ז. מי' עס פ'
כמי' טור ור' ט' טס' טס'
כמי' ט' ר' א"א. טס' טס' טס'
טס' ט' ט' ט' ט' ט' ט' ט'
ד' המפריש. קו' טו' טו' טו'
בד' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
כמי' טס' טס' טס' טס' טס'
טס' טס' טס' טס' טס' טס'

לסם. וכן פירש הר"ש ואין לשמים חלק בה. ומסיים בה ואות
ספרים דגריס' לוו קורא חלה לסם. ולוו קורא חלה לסם. אבל קצים
אין בה חלק לסם ע"כ: ד' עד שיטוט. עיין רפ"ד: [אף הרודה
וכו'. לדברי החוספות דפרק אלו עוברין ד' מח: גריס' הרודה
נותן סל והסל וכו']: הסל מלרפן.

לכה כר"ע: ד' קבים. קב קב צפני עלמו: ונגעו זה בזה. אין
הגיעה מלרפן להתחייב בחלה: עד שישוּבו. שיתדבקו זה בזה
כל קב שאם זה להפריסם נחלם מוּו לוו: אף הרודה ונותן לסל.
הרודה חלות מן התערור לאחר שנחלו וטחנס כסל: הסל מצרפן
לחלה. ואף על פי (*) שאין טשכות

תוספות חדשים

ועיין בבריכות עם כנרת
הר"ש טס' טס' טס' טס' טס'
טס' טס' טס' טס' טס' טס'
טס' טס' טס' טס' טס' טס'
טס' טס' טס' טס' טס' טס'
טס' טס' טס' טס' טס' טס'
טס' טס' טס' טס' טס' טס'

[טעמא מפורש צברייתא הביאה
הר"ף צפרק אלו עוברין דכתיב (במדבר
טו) ויהי באכלכם מלחם הארץ חלה
תרימו ופירש הר"ן אלמא דזימנין דלא
מחייב מעיסה ומחייב בזה הכי דהוי
לחם והייט על ידי לירוף סל. ומ"ש
הר"ב דלר' אליעזר צפי געיה נמי.
ס"ן כתב סמ"ג עשין סימן קמ"א. [והא דכתב הר"ב
כר"א גמרא פ"ג דפסחים דף מת]: ה וגול ביד כהן.

העושה עיסתו קבים י. ונגעו זה בזה.
פמורים מן החלה עד שישוּבו י. רבי
אליעזר אומר אף הרודה י. ונותן לסל.
הסל מצרפן לחלה כא: ה המפריש חלתו
קמח אינה חלה. וגול ביד בהן ב.
העיסה

עבונה

משנה ד [ח"ט ד"ה] אף
הרודה כו' גריסין הרודה
ט' ע"ל והר"א והר"ש
גריסין אף הרודה גם תוספות
לא כתבו כן רק לביב'
אבל לרבי חנינא פסקין אף
וכל הפוסקים פסקו כר"ח
לכן כתבו הוב' וחי לא
גרי' אף ור"ל אם לביב'
לא גריס וכו'.
(ממחשו"ת ז"ל):
משנה ה [הר"ב ד"ה]
אינה חלה כו' כתוב ע"ל.
ואע"פ שהרומה ומעשר
קדשי

הכא לחתלה. ואולי כי בזה יתורץ יתור לטון דמילתי דר' עקיבא: ד' העושה
עיסתו קבים. פי' הרמב"ם ז"ל קבים המוכרים כגולן בזאת הלכה יש בכן
שיעור חלה והוא חמשת רבעים המוכרים בשמן וחמשת רבעים הם יותר
מקבין המוכרים בשמחה ישמנה קבין שאין כל הקבין המוכרים בשמחה זו שזין
והקבין המוכרים בשמחה זו אינם קבין המוכרים שיעורם במשככות אחרות
והאריך ע"ז ע"ש: קבים. פי' קב קב צפני עלמו וקבים צו"ד אחת גריס'
ואם יש ספר' בשני יודי' מ"מ הבי"ח גרסהה בנקודת חיר"ק וכן ג"כ י"ד שני'
וכך לר"ד לגרוס קבים אבל מתוך מה שכתבתי מפי' הרמב"ם ז"ל שכתב גריס'
קבין צו"ד אחת וכן עיקר: ר' אליעזר אומר אף הרודה וכו'. גריס'
דף ח' קא מני ואולי דוכתי להלכתא כותי' דר' אליעזר חלה הא ואיך צפני'
דמסכת יבמות דהן ר' אליעזר אומר מלמדן את הקדשה שמתאן צו מלכד ד'
מקומות בסדר טהור להלכתא כותי' כדכתבתי בפ"ק קדשה: כ"ב ר"ע ז"ל
ואע"פ שאין נוסכות והלכה כר' אליעזר. כתב הר"ר יהוסף ז"ל בירושלמי לא פירש
כן וע"ש דליתא ההם ר' יונה וכו' והן נשטבו וחי אפשר לפרשו אלא אמילתי'
דר' אליעזר וע"ש ע"ל ז"ל. עוד כתב בירוש' פירש דגם ר"א סובר לר"ך
נשיכה ואינו חולק אלא דר"א סובר שהרודה אחר שקדם בהגור ונותן לסל
ונשכו זה בזה חייב וחכמים פוסקין בזה כיון שכבר קדם בתור אע"פ שעדיין
לא נאפה כל צרכו ע"כ. ופי' הר"ש שירילי' ז"ל עד שישוּבו שנתקו וזו צו
שאם זה להפריסן נחלם מן העיסה זו צו כדתיא בתוספתא דטהרות איווה
הנשך התולס ממנו משהו. הרודה הגוסס מן התערור לאחר הפייתו קרוי רודה
לשון תלושת דבוק וכן רדה הדגש. ה"ג ר' אליעזר אומר הרודה ונותן לסל הסל
מלרפן נחלה וסבי איתא בפ' אלו עוברין דף מ"ח ובגמ' ירושלמית דס"ל לר'

אליעזר נותן פחות מכבי'ה בחלמץ כדי לתרום מן המוקף אלמלא
בעינן געיה לענין מוקף טהורה ופמלה שאני מפני שהוא דבר
שמקפיד על תערובתו אין הכלי מלרפן: ה אינה חלה.
זה לוח. ובשיליה פרקין דלמר רבי
העיסה

ראשון לביב'

[ח"ט ב"ה] אבל קבים
כו' ואות ספרים דגריס' לוו
קורא חלה לסם. וכן איתא
בתוס' פ"ג:

הוא אולי דוכתי להלכתא כותי' דר' אליעזר חלה הא ואיך צפני'
דמסכת יבמות דהן ר' אליעזר אומר מלמדן את הקדשה שמתאן צו מלכד ד'
מקומות בסדר טהור להלכתא כותי' כדכתבתי בפ"ק קדשה: כ"ב ר"ע ז"ל
ואע"פ שאין נוסכות והלכה כר' אליעזר. כתב הר"ר יהוסף ז"ל בירושלמי לא פירש
כן וע"ש דליתא ההם ר' יונה וכו' והן נשטבו וחי אפשר לפרשו אלא אמילתי'
דר' אליעזר וע"ש ע"ל ז"ל. עוד כתב בירוש' פירש דגם ר"א סובר לר"ך
נשיכה ואינו חולק אלא דר"א סובר שהרודה אחר שקדם בהגור ונותן לסל
ונשכו זה בזה חייב וחכמים פוסקין בזה כיון שכבר קדם בתור אע"פ שעדיין
לא נאפה כל צרכו ע"כ. ופי' הר"ש שירילי' ז"ל עד שישוּבו שנתקו וזו צו
שאם זה להפריסן נחלם מן העיסה זו צו כדתיא בתוספתא דטהרות איווה
הנשך התולס ממנו משהו. הרודה הגוסס מן התערור לאחר הפייתו קרוי רודה
לשון תלושת דבוק וכן רדה הדגש. ה"ג ר' אליעזר אומר הרודה ונותן לסל הסל
מלרפן נחלה וסבי איתא בפ' אלו עוברין דף מ"ח ובגמ' ירושלמית דס"ל לר'

אליעזר דבעינן תרתי שישוּבו ויתנס לסל ע"כ. וז"ל הר"ר שמשון ז"ל וחי לא הוא
גריס' אף במילתי דר' אליעזר ניחא דבעי ר' אליעזר תרתי לר"ך כל עם נשיכה
ואי גריס' אף יש לפרש דת"ק צפי נשיכה בעודו עישה לפי שראויין להתחבר
וליעשות כבר אחד אבל עשה שתי ככרות ונתן כסל או בתור אפי' נשכו זו צו
לא בני בכדי לת"ק ולר' אליעזר מהני ע"כ וכתבו חוס' ז"ל בפ' אלו עוברין דף
מ"ו גראה לר' דלר' אליעזר עם נתינה לכל בעינן נמי געיה בגדי הדדי משום
נכילת חלה מן המוקף וכדלמאר ר' אליעזר גופי' פ' כשם שתי עיסות אחת עסורה
ואחת פמלה נותן פחות מכבי'ה בחלמץ כדי לנטול מן המוקף מדלא שרי ע"
לר"ך כל משמע דבעי נמי געיה ע"כ וכן בחמ"ג עשין ס' קמ"א וכמו שפירש
ר"ע ז"ל וכן גראה שפי' ג"כ הר"ש ז"ל. כתוב בתשובות הרשב"א ז"ל ס' תהל"ד
סבורי שחי' ככתבך שמתחת על שתייה מלר"ך כל העיסות אחר הפייתן צפסח
וגסול א' לחלה על כולן וכתבת דר' אליעזר לא אמר הסל מלרפן אלא לחומרא
בפחות מכשיעור לחייבו ע"י לר"ך אבל לקולא לא. דע לך יודי' שבכל גרפת
מחייבין כן וגם ספר התרומות פסק כן ע"כ. וכתב הרב צעל ספר התנ"ך ז"ל
ושמעתי מפי מורי ז"ל דדוקא בשמן הפת מן התערור לביי שיש לו בית קבול
דוקא אבל היתא אותו כשהוליו מן התערור ע"ג לוח או על הקרקע ובכל מקום
שאין לו תוך אע"פ שנתמו ארו"י בכל כדר נפטר מלחם וזהו שאמרו הרודה
ונותן לסל דדוקא לכל בשעת חיר' מן התערור ואין לר"ך לומר שהתערור אינו
עושה לר"ך חלה ע"כ: ה המפריש חלתו קמח אינה חלה. דרלשית
עריסותיכם כתיב וכו' דתרומה ומעשר קדשי צפני' דלא חתי לדי
דגרה וז"ל מוספוס רי"ד שם פ"ק מירוח שאני חסם דרבי קרא*: וז"ל ביד
דקדו'ין המפריש חלתו קמח כהן. ואם קדש זה אשה אינה מקודשת
איה

חדושי מהר"ח

פ"ב משנה ד [בר"ב ד"ה]
הסל מצרפן לחלה
ואע"פ שאין נשיכות. והא
דסבורי רבנן נשיכה ור"א
נגיעה
תוספות רע"ק
משנה ד [פ"ה ט'] ח"ט
ד"ה הסל מצרפן. כ"כ
ספ"ג עשין אבל רעת
ה"ש ר"א בני נגיעה
מדקדמי הסל מצרפן ור"א
פ"הו הסל המרפן בדריוק'
הר"ב במנחות (דף כ"ב):

הוא אולי דוכתי להלכתא כותי' דר' אליעזר חלה הא ואיך צפני'
דמסכת יבמות דהן ר' אליעזר אומר מלמדן את הקדשה שמתאן צו מלכד ד'
מקומות בסדר טהור להלכתא כותי' כדכתבתי בפ"ק קדשה: כ"ב ר"ע ז"ל
ואע"פ שאין נוסכות והלכה כר' אליעזר. כתב הר"ר יהוסף ז"ל בירושלמי לא פירש
כן וע"ש דליתא ההם ר' יונה וכו' והן נשטבו וחי אפשר לפרשו אלא אמילתי'
דר' אליעזר וע"ש ע"ל ז"ל. עוד כתב בירוש' פירש דגם ר"א סובר לר"ך
נשיכה ואינו חולק אלא דר"א סובר שהרודה אחר שקדם בהגור ונותן לסל
ונשכו זה בזה חייב וחכמים פוסקין בזה כיון שכבר קדם בתור אע"פ שעדיין
לא נאפה כל צרכו ע"כ. ופי' הר"ש שירילי' ז"ל עד שישוּבו שנתקו וזו צו
שאם זה להפריסן נחלם מן העיסה זו צו כדתיא בתוספתא דטהרות איווה
הנשך התולס ממנו משהו. הרודה הגוסס מן התערור לאחר הפייתו קרוי רודה
לשון תלושת דבוק וכן רדה הדגש. ה"ג ר' אליעזר אומר הרודה ונותן לסל הסל
מלרפן נחלה וסבי איתא בפ' אלו עוברין דף מ"ח ובגמ' ירושלמית דס"ל לר'

אליעזר דבעינן תרתי שישוּבו ויתנס לסל ע"כ. וז"ל הר"ר שמשון ז"ל וחי לא הוא
גריס' אף במילתי דר' אליעזר ניחא דבעי ר' אליעזר תרתי לר"ך כל עם נשיכה
ואי גריס' אף יש לפרש דת"ק צפי נשיכה בעודו עישה לפי שראויין להתחבר
וליעשות כבר אחד אבל עשה שתי ככרות ונתן כסל או בתור אפי' נשכו זו צו
לא בני בכדי לת"ק ולר' אליעזר מהני ע"כ וכתבו חוס' ז"ל בפ' אלו עוברין דף
מ"ו גראה לר' דלר' אליעזר עם נתינה לכל בעינן נמי געיה בגדי הדדי משום
נכילת חלה מן המוקף וכדלמאר ר' אליעזר גופי' פ' כשם שתי עיסות אחת עסורה
ואחת פמלה נותן פחות מכבי'ה בחלמץ כדי לנטול מן המוקף מדלא שרי ע"
לר"ך כל משמע דבעי נמי געיה ע"כ וכן בחמ"ג עשין ס' קמ"א וכמו שפירש
ר"ע ז"ל וכן גראה שפי' ג"כ הר"ש ז"ל. כתוב בתשובות הרשב"א ז"ל ס' תהל"ד
סבורי שחי' ככתבך שמתחת על שתייה מלר"ך כל העיסות אחר הפייתן צפסח
וגסול א' לחלה על כולן וכתבת דר' אליעזר לא אמר הסל מלרפן אלא לחומרא
בפחות מכשיעור לחייבו ע"י לר"ך אבל לקולא לא. דע לך יודי' שבכל גרפת
מחייבין כן וגם ספר התרומות פסק כן ע"כ. וכתב הרב צעל ספר התנ"ך ז"ל
ושמעתי מפי מורי ז"ל דדוקא בשמן הפת מן התערור לביי שיש לו בית קבול
דוקא אבל היתא אותו כשהוליו מן התערור ע"ג לוח או על הקרקע ובכל מקום
שאין לו תוך אע"פ שנתמו ארו"י בכל כדר נפטר מלחם וזהו שאמרו הרודה
ונותן לסל דדוקא לכל בשעת חיר' מן התערור ואין לר"ך לומר שהתערור אינו
עושה לר"ך חלה ע"כ: ה המפריש חלתו קמח אינה חלה. דרלשית
עריסותיכם כתיב וכו' דתרומה ומעשר קדשי צפני' דלא חתי לדי
דגרה וז"ל מוספוס רי"ד שם פ"ק מירוח שאני חסם דרבי קרא*: וז"ל ביד
דקדו'ין המפריש חלתו קמח כהן. ואם קדש זה אשה אינה מקודשת
איה

יבין

ואם קדש זה אשה אינה מקודשת
איה

ואם קדש זה אשה אינה מקודשת
איה

יבין

הפרישה

הפרישה

